

tribuna

LIST ZVEZE ŠTUDENTOV LJUBLJANSKE UNIVERZE

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: STANE CEHOVIN, DRAGO ČOP, MARJAN KOPECKY, NIKO LEHRMAN, BOŽO LEVEC, NIKO TIČAR, JOŽE ZNIDARŠIČ IN ALOJZ ŽUŽEK, ODGOVORNI IN GLAVNI UREDNIK STANE CEHOVIN, UREDNIŠTVO IN UPRAVA LJUBLJANA, POLJANSKA 6, TELEFON 30-123, TEKOČI RACUN 600-70/3-567, ROKOPISOV NE VRACAMO, LETNA NAROČNINA 200 DIN, TISKA CASOPISNO PODJETJE »DELO«.

LETO X. ŠTEV. 5.
LJUBLJANA
29. MARCA 1960

Seja univerzitetnega sveta

Univerzitetni svet dal priporočila

● Nove študijske načrte in programe morajo fakultete čimprej izdelati ● Istočasno morajo pripravljati nova skripta in učbenike ● V zimskem semestru 1960-61 bo uveden nov sistem študija na petih fakultetah in 3 oddelkih oziroma odsekih

Pred razpravo o posameznih fakultetah je Univerzitetni svet na podlagi poročila dr. Mihe Potočnika, predsednika študijske komisije Univerzitetnega sveta, obširno razpravljalo o problemih etapnega in inverznega študija, ki so skupni večini fakultet.

Načrti fakultet za nov sistem študija so plod obsežnih in temeljitih razprav šole in družbenih organov iz prakse, operativ, strokovnih društev. Na vseh fakultetah so sprejeli princip etapnega študija, razen medicine, gradbeništva in gozdarstva. Večina fakultet je predvidela, da bi prva etapa trajala dve leti, montanisti pa so predlagali 3 leta. Univerzitetni svet je smatral, naj prva etapa trajajo praviloma 4 semestre, v izjemnih primerih pa pet semestrov.

Zelo različno pa so fakultete uredile prehod iz prve stopnje študija v drugo. Ponekod morajo kandidati doseči v prvi stopnji odlični ali prav dober uspeh oziroma določeno število točk (vsota ocen vseh izpitov), opraviti izpite iz predmetov, ki so jih fakultativno vpisovali itd.

Univerzitetni svet je sklenil, naj bo prehod urejen s konkurzom, ki mora biti tak, da oceni kandidatovo znanje in sposobnost za nadaljnji, predvsem teoretično poglobljen študij.

Različno predznanje kandidatov, ki pridejo v prvo fazo študija, je velik problem pred-

vateljev naj bi odpravili s prireditvijo tega kadra iz prakse. Ponovno naj bi se uvedel naziv univerzitetni predavatelj.

Paralelno s sestavljanjem učnih načrtov morajo fakultete razpravljati o kadrih. Potrebe o novih namestitvah morajo preko rektorata dostavljati Izvršnemu svetu, ki na nova mesta odobrava.

Na podlagi teh sprememb bodo fakultete predlagale tudi spremembe svojih statutov. Univerzitetni svet je vsem fakultetam, predvsem tehnikom, priporočil, naj razpravljajo o možnostih uvedbe izrednega študija in tudi pripravijo pravila za ta študij.

KDO BO VZGAJAL PEDAGOŠKI KADER ZA OSEMLETKO?

Kot prva stopnja študija na naravoslovni fakulteti bodo uvedli dvoletni študij, namenjen za izobraževanje in vzgojo učiteljev nižjih razredov osnovne šole. Študij obsega dva enakopravna predmeta z izključno praktično usmerjeno pedagoško izobrazbo. Na drugi stopnji pa naj bi se eden izmed obeh predmetov bolj teoretično poglobil. Razen tega dvostopenjskega študija pa predvideva ta fakulteta tudi možnost enotnega, štiri letnega študija nekaterih predmetov, na primer matematike, geologije, meteorologije.

Filozofska fakulteta tudi sprejema reorganizacijo študija v tri stopnje, prva in dru-

bi namesto komercialne diplome delali izpit iz širšega programa politične ekonomije in statistike, kar jim bodo omogočili z organiziranjem posebnih fakultativnih tečajev iz ustreznih predmetov. Spričo tega, da je Univerzitetni svet smatral to za najbolj primeren način izbire kandidatov za drugo stopnjo, bo fakulteta to v dokončnem predlogu verjetno korigirala.

V drugi stopnji imajo študentje obvezen minimum skupnih teoretičnih predmetov, poleg tega pa izbirajo med desetimi skupinami treh do petih specialnih predmetov; za sedaj so predvidene te skupine: skupina ekonomskih analiz, finančno-bančna, zunanjetrgovinska, ekonomsko-teoretična, agrarno-ekonomsko skupina, skupina za upravljanje gospodarskih organizacij, za analize poslovanja podjetij, pedagoške skupine in statistična.

DIFERENCIAN PRAVNI ŠTUDIJ

Na podlagi obširnih diskusij je fakulteta sestavila predlog reforme. V prvi, dvoletni stopnji z enotnim programom naj bi se izobrazil pravnik z zadostnim praktičnim znanjem za opravljanje določenih poslov pri ljudskih odborih, v gospodarskih organizacijah, zadrugah in podobno.

V drugi stopnji študija, od petega do osmega semestra, bo program diferenciran v štiri smeri, in sicer: pravosodno

smer, gospodarsko, upravno in družbeno-politično smer.

USMERJANJE ZE V PRVEM LETU.

To predvideva agronomski oddelk, in sicer: v poljedeljski, živinorejski in sadjarstvo-vinogradniško-vrtnarski smeri. V drugi, dvoletni stopnji pa bo možno poleg teh usmeritev tudi usmeritev v ekonomsko panogo.

Podiplomski študij pa naj bi bil specializiran v dvanajstih smereh.

Na oddelku za gozdarstvo predvidevajo ustanovitev novega odseka za lesno industrijo. Po priporočilu Univerzitetnega sveta pa bodo na oddelku ponovno razpravljali o (Nadaljevanje na drugi strani)

Na državnem prvenstvu je naša univerza dosegla prvo mesto. — (Foto: Joco Znidaršič)

Seja Univerzitetnega komiteja

Krepitev osnovnih organizacij

Univerzitetni komitej sprejel program dela za letni semester

Nadaljnja rast in krepitev osnovnih organizacij mora temeljiti predvsem na smotrnem reševanju vseh problemov, ki se pojavljajo na univerzi. — Opaža se, da je med profesorskimi in študentovskimi organizacijami premalo sodelovanja. — Dogaja se, da eni in drugi rešujejo iste ali pa zelo podobne probleme ločeno. — Večja skrb Univerzitetnega komiteja za delo osnovnih organizacij. — V profesorskih organizacijah je treba odpraviti tendenco, ki skoraj v celoti teži, da vodilni kader v organizacijah predstavljajo asistenti. — Osnovne organizacije po fakultetah je treba ojačati z novimi člani. — Organizacije ZK po fakultetah so v prejšnjem semestru dosegle velike uspehe.

Ce ocenjujemo delo osnovnih organizacij ZK v prejšnjem semestru, moramo priznati, da marsikje ni bilo vse najboljše. V delu marsikaterih organizacij smo lahko opazili preveliko orientacijo na znotraj. Marsikje so reševali pretežno notranje partijske, organizacijske in tehnične zadeve, niso pa posvetili pozornosti širši orientaciji borbe za človeka, niso si dovolj prizadevali, da bi posamezni komunisti posredovali partijska stališča med ostale študente. Skoraj povsod so se premalo orientirali na to, da je danes osnova dela organizacije delo z ljudmi, skrb za njihovo idejno in svetovnonazorsko rast; pa tudi skrb za njihove osebne probleme in težave, še v večji meri pa skrb organizacije za študijske uspehe posameznih komunistov.

Vsem tem vprašanjem smo doslej posvečali premalo pozornosti. To velja i za profesorske i za študentovske osnovne organizacije. Osnovne

organizacije ZK na univerzi bi morale odigrati tako odločilno vlogo, da bi ljudje, ki grede skozi univerzo, v kratkem postali po svojih nazorih in prepričanjih v nekem smislu komunisti.

To seveda zahteva dosti bolj naporno in odgovorno delo, posebnost pa že v začetku opozarja na to, da bi se morale osnovne organizacije orientirati nekoliko bolj navzven. Zveza komunistov bi si morala kot zelo pomembno nalogo postaviti krepitev Zveze študentov, te najmasovnejše študentovske organizacije. Prav v zvezi s potrebo, da bi se osnovne organizacije orientirale bolj navzven, se postavlja vprašanje dejanske borbe za ljudi. Borbe za ljudi v tem smislu, da bi se najprej med seboj spoznali, izmenjali mnenja in pogledje o posameznih problemih in vprašanjih. Tu pridemo do individualne vloge posameznega komuniste. Če hočemo v bodoče doseči vidne uspehe v prizadevanju, da bi se os-

novne organizacije nekoliko bolj orientirale navzven, moramo z vso resnostjo postaviti vprašanje individualne vloge komunistov. Tu gre dejansko za to, da so člani osnovnih organizacij komunisti od jutra do večera, da so komunisti tudi na hodnikih, v seminarjih, predvsem pa v svetlih letnikih, po odborih združenj itd. Če nas bo pri tej akciji vodilo tako hotenje, potem lahko trdimo, da bo ta problem v kratkem precej manjši.

Ze prej smo omenili, da so osnovne organizacije po fakultetah dosegle v prejšnjem semestru velike uspehe, vendar ob tej priliki ne bi govorili o tem. Zaustavili bi se nekatere druge. Na univerzi so tudi organizacije, ki skoraj ne zaslužijo tega imena. Ne le da te organizacije niso orientirane navzven, ampak večjih sploh niso orientirane. Dogaja se, da nekatere, sicer zelo redke organizacije sploh niso študirale pomembnih materialov Plenumov CK ZKJ ali drugih partijskih forumov, da sploh niso skrbele za idejni dvig svojih članov. Tu bi se upravičeno z vso odgovornostjo vprašali, kakšno je mesto in vloga teh komunistov.

Omenili smo teh nekaj nepravilnosti v delu osnovnih organizacij predvsem kot pri-spevek h konstruktivni, objektivni kritiki. Poudariti moramo, da teh nekaj, morda nekoliko ostrih pripomb ne gre posploševati, kajti organizacije, ki tako delajo, so zelo maloštevilne. Končno pa program dela za letni semester z vso potrebno prizadetostjo kaže na take napake in nepravilnosti.

Ena važnih in pomembnih nalog osnovnih organizacij v letnem semestru bo tudi skrb za številčno pojačanje Zveze komunistov na univerzi, kajti razmerje med komunisti in ostalimi je v jugoslovanskem merilu najnižje prav na ljubljanski univerzi. Kie so vzroki za to, ni treba posebej poudarjati. Komunisti premalo poznajo ostale študente, osnovne organizacije so premalo delale za to, da bi se na fakultetah študentje diferencirali in so morda prav zaradi tega načelno skoraj vsakogar odklanjali.

Osnovne organizacije morajo tudi v bodoče vlagati veliko pozornosti pri nadaljnjem izvajanju reforme visokošolskega študija. Predvsem bi se morali v bodoče posamezni komunisti veliko bolj angažirati v seminarjih in na predavanjih, kjer lahko največ prispevajo, da bo reforma res pomenila ne le spremembo črke v učnih programih in načrtih, ampak dejansko spremembo duha in ideje učnih načrtov.

Zveza komunistov na univerzi je kot celota do neke mere že postala, še bolj pa postaja politična sila, na katero mora vsakdo krepko vpra-

čunati, vendar marsikje še ni vse v redu, marsikje bi lahko napravili veliko več, marsikje bi lahko na posamezne probleme gledali nekoliko bolj z družbeno-političnega stališča, kot smo morda gledali do sedaj. Vendar moramo ob vsem tem priznati dejstvo, ki je danes vidno za vsakogar, ki ga ne more nihče prezeleti, da je organizacija Zveze komunistov na univerzi v zadnjem letu napravila ogromen korak naprej. Ta korak bo še veliko bolj viden, ko bodo odpravljene tudi take manjše nepravilnosti in napake posameznih osnovnih organizacij, pa naj bo to študentovskih ali pa profesorskih.

VI. KONFERENCA ŠTUDENTOVSKEGA TISKA

Pomembna vloga študentovskega tiska

V Novem Sadu je bila v dneh od 21. do 23. marca VI. konferenca študentovskega tiska, na kateri so sodelovali predstavniki študentovskih glasil iz Beograda, Zagreba, Ljubljane, Sarajeva, Skopja in Novoga Sada. Prisostvovali so ji kot gostje tudi predstavniki Univerzitetnega odbora ZSJ in Univerzitetnega komiteja ZKJ novosadskega univerzitetnega centra.

Na konferenci so razpravljali o problemih študentovskega tiska, posamezne redakcije pa so pripravile referate in koreferate o teh problemih. Uvodni referat je imel glavni urednik glasila novosadskih študentov Indexa Draško Redžev. — O skupnih iniciativah jugoslovanskih študentovskih listov. Sledili so referati — Problem sodelavcev v študentskih listih, Srednješolske rubrike, Vloga študentovskega tiska ob reformi univerzitetnega študija, Sodelovanje profesorjev in asistentov v študentovskih glasilih in Kulturne rubrike v študentovskih listih.

Diskusija je pokazala na izredno pomembno vlogo študentovskega tiska pri izvajanju reforme študija in izobraževanju študentov, prav tako pa tudi na nujnost večjega sodelovanja med posameznimi redakcijami in seznanjanja študentov enega univerzitetnega centra s življenjem in delom študentov v drugih.

Konferenca je ob koncu sprejela Zaključke VI. konference, ki predvidevajo v bodoče tesnejšo povezanost med uredništvimi listov, izmenjavo izkušenj, izdajanje skupnega glasila v času počitnic in drugo. (Obširnejše poročilo o delu VI. konference študentovskega tiska preberite v naši prihodnji številki.)

Zanimiva predavanja so pritegnila veliko število poslušalcev

vsem nekaterih tehničnih strok. Tega problema ni mogoče rešiti z uvedbo dveh različnih programov za abiturientne gimnazij ter srednjih strokovnih in industrijskih šol. Gre za vprašanje vrednotenja strokovno praktičnega znanja na eni strani in teoretično na drugi, kar je mogoče rešiti s samo metodo študija znotraj istega študijskega programa. Kandidat z večjim praktičnim znanjem, opravečen naj bi bil do ločenih vaj, poglobljena praksa pa bo nujno potrebna slušatelju, ki je prišel iz splošno izobraževalne šole.

Pri izdelavi študijskih načrtov in programov bodo fakultete upoštevale inverzijo posameznih predmetov tako, da bodo strokovne predmete predavali že na samem začetku študija.

Nekatere fakultete so z izdelavo načrtov, programov in pravil študija že tako daleč, da bodo v jeseni, že pričele z novim, študijskim načrtom. V teh prizadevanjih so dosegle največ ekonomska fakulteta, strojna in elektro, naravoslovna, filozofska, agronomsko stomatološka in pravna. Vse te spremembe pa zahtevajo nove kadre, profesorje, asistente laboratorije in šolska posostva.

Veliko pomanjkanje pred-

ga stopnja bo obsegala dva predmeta.

Gleda kombinacij A in B predmeta pa bi morali odgovorni organi določiti, kakšen kader šola potrebuje, ker sedanja liberalnost v tem pogledu ni smotrna. Nov moment pri izobraževanju učenega kadra, ki je nastal z objavo zveznega zavoda za proučevanje šolskih in prosvetnih vprašanj katera predvideva enotno izobraževanje učenega kadra za osnovne šole v bodočih pedagoških akademijah, pa predstavlja vprašanje, ali naj se študij na obeh fakultetah, ki vzgajata prosvetni, pedagoški kader, reorganizira v taki smeri, kakor jo predlagata obe fakulteti?

VEČ TIPOV EKONOMISTOV

Ekonomska fakulteta je sprejela načelo etapne reorganizacije študija v naslednjem osnovnem konceptu: prva, dvoletna stopnja obsega enotno prvo letnik, drugi letnik se programsko deli v: komercialno smer, finančno-računovodstvo in druge smeri, kar bodo dosegli z uvedbo posameznih izbirnih skupin predmetov poleg predmetov, ki so za vse smeri skupni. Prva stopnja se zaključuje s komercialno diplomom za tiste, ki bodo šli v prakso.

Tisti, ki bodo nadaljevali študij na drugi stopnji, pa naj

APRILU V POZDRAV

Mladina: kmečka, delavska, študentovska, vseh narodnosti, ga praznuje kot dan mladosti, dela in pomladi, kot dan neomajne vere v neprestano plodno rast in napredek, kot dan spomina na velike napore in samoopovedovanja; vsa jugoslovanska mladina ga praznuje kot dan velikih delovnih zmag.

Pomlad, mladost in delo so se združili v neločljivo zvezo. Združili so se v dnevu, ki prekipeva od preobilice mladostnih sil, plodno snujočih, ko cvetje in zelenje vlija novo rast. Pomlad in mladost in delo so postali del nas, postali so jugoslovanska mladina, dan naših velikih zmag, dan velikih odpovedi, moči in volje, postali so del našega socializma.

V aprilu j dan, ki vsako leto posebej kaže, kako dela in kako čuti mladina. Kdor za trenutek podvomi v mlade ljudi, kdor za trenutek podvomi v nadaljnjo rast in vzpon, kdor podvomi v idejno moč in predanost te generacije, naj odpre oči in gleda. Gledal bo in gledal in videl neverjetne stvari. Oči ga bodo bolele od nepreglednosti in ne bo mogel verjeti.

Popotnik, ki si slučajno zašel med nas, v naš čas, med naše velike stvaritve, popotnik, ki gledaš vse to, čutiš v sebi bojazen in ne moreš vsega razumeti, povej svetu, da vse to dajemo na oltar domovine, oltar zgrajen iz naporov, življenj, krvi in predanosti, oltar, ki je star prav toliko kot naša domovina, ki je domovina in oltar in oltar in domovina.

Mladina iz leta v leto praznuje dan v aprilu. — To jo dela trdno in odlično, povezuje jo med seboj. Jugoslovanska mladina postaja eno, zavestni ustvarjalec lepše bodočnosti za vse naše ljudi. Vseposvodi si postavlja spomenike. Zelo različne. Tu je dolga, svetla nit, ki povezuje Makedonca in Slovenca, tam je velika tovarna, naselje, mesto, kjer je prostor za vse naše narodnosti.

Mladina si gradi velik spomenik, ki bo večno govoril o predanosti mlade generacije socialistični domovini.

Stane Čehovin

Evropski študentje in politika

Brez dvoma je eden najpomembnejših rezultatov povojnega razvoja študentovskih gibanj v Evropi naraščajoče spoznanje med evropskimi nacionalnimi unijami in študenti, da so študentovski problemi v Evropi in v drugih deželah na svetu najtesneje povezani s perečimi političnimi vprašanji. Problem alžirskih študentov je tesno povezan z alžirskim vprašanjem, problem paragvajskih in nikaragijskih študentov pa v odnosih do diktatorskih režimov in tuje kontrole nad njihovo domovino.

To spoznanje je še posebej pomembno zato, ker je večina evropskih nacionalnih unij zagovarjala in še zagovarja stališče, naj se študentovske organizacije ukvarjajo predvsem s tistimi problemi in vprašanji, ki spadajo v ožek okvir študentovskega delovanja — ekonomska vprašanja in študijski problemi.

Kljub takim stališčem pa so prišlo v zadnjem času ravno iz vrst evropskih nacionalnih študentovskih unij pobude za pomoč alžirskim študentom in evropski študentje so skupno z ostalimi podprli borbo proti apartheidu v Južni Afriki itd.

Kljub temu pa je odnos posameznih evropskih nacionalnih unij do političnih vprašanj zelo različen in v večini primerov omejen zaradi statusov posameznih organizacij. Ze več let pred tem, preden so bile v posameznih evropskih deželah ustanovljene nacionalne unije, ki naj bi ponekod izražale mnenje svojih članov o ozkih študentovskih problemih, drugod pa tudi o političnih, so imeli študentje na univerzah politična združenja, ki pa so se v glavnem ukvarjala z domačimi političnimi problemi. V večini primerov so bila ta združenja tesno povezana z različnimi političnimi strankami in so zastopala njihove programe in delovale v njihovih okvirih.

Vendar pa so te vezi zelo različne in v nekaterih deželah vse prej kot formalne. Zelja po neodvisnosti mišljenja o posameznih dogodkih in tudi po neodvisnih, konkretnih akcijah je privedla ponekod do tega, da so študentovska politična združenja popolnoma neodvisna od stranke, čeprav se morda posamezni člani združenja aktivno udeležujejo v stranki. Take primere imamo v Angliji z organizacijo mladih študentov laboristov, v Nemčiji in tudi drugod.

Ko govorimo o študentovskih političnih združenjih v Evropi, se pojav seveda vpra-

šanja njihove moči in vpliva. Zaradi pomanjkanja podatkov je težko podati točen pregled, vendar je očitno, da se v političnem smislu študentje bolj kot ostalo prebivalstvo delijo na levičarje in desničarje. Dejstvo je, da je ekstremna levica v nekaterih evropskih deželah slaba, vendar pa močnejša in bolje organizirana v primeru s skrajno desnico.

Studentovske politične skupine imajo podoben program kot nacionalne politične stranke. Tudi po zunanji obliki dela se od njih ne ločijo mnogo. Med volitvami nudijo pomoč stranki, kateri pripadajo. Vse to seveda nudi mladim ljudem odlično priložnost za poznejše politično udejstvovanje. Skoraj v vsaki evropski vladi je danes vsaj en član, ki je svojo politično kariero začel v študentovskih vrstah.

Posamezna nacionalna študentovska politična združenja, razen konservativcev, so se tudi združila v mednarodnih organizacijah. Najpomembnejša in najaktivnejša je vsekakor Mednarodna unija socialistične mladine (IVSY), ki ima svoje člane na vseh kontinentih. Mednarodno združenje liberalnih študentov združuje 12 evropskih in 3 neevropske dežele.

Zanimivo je dejstvo, da so politične skupine zelo maloštevilne, saj njihovo članstvo le redkokdaj preseže število sto. Pa tudi njihova aktivnost največkrat ni povezana z aktivnostjo nacionalne študentovske unije. Po vsem tem nujno nastane vprašanje, ali maloštevilno članstvo v omenjenih političnih skupinah ne odraža majhnega interesa študentov, da bi v politiki igrali aktivno vlogo, in morda zanimanja študentov za politična vprašanja sploh. V Angliji je n. pr. danes med študenti zelo močan odpor do politike nasploh. Vendar pa nekatera dejstva govore proti temu. Vzemimo samo sudeško krizo, vprašanje atomske oborožitve. Seveda pa je treba takoj dodati, da ta

vprašanja zanimajo vsakega cloveka.

Nedavna anketa na Finskem je pokazala, da le osem odstotkov študentov politika »zelo«
zanima, celih pedeset odstotkov zanima le »malo«
ali pa sploh ne. Toda to ni vedno res. Ze v letu 1930 so bile univerze žarišče političnih nasprotij in interesov. Naraščajoča nevarnost fašizma, vojna v Spaniji, nezaposlenost, itd. so bila preveč pereča vprašanja, da bi se jih clovek lahko ognil. Morda je v nekaterih evropskih deželah iz-

boljšanje ekonomskih pogojev odtegnilo iz politike močan moralen ton, ki je prevladoval v predvojnih dneh. Politiki so danes v Angliji n. pr. močno zaposleni s telesno kaznijo in homoseksualnostjo, podobne odstopne najdemo tudi drugje.

V nedavni razpravi o majhnem študentovskem zanimanju za politiko, ki je bila v Angliji, je bilo slišati mnenja, da so študentje preveč zainteresirani za »bread and butter«
vzgojo. Izražena je bila bojazan, da bodo v poznejšem

življenju preveč omejeni na lastne, ozke interese, če se študentje na univerzi ne bodo zanimali za politična vprašanja.

Kljub vsemu temu pa je nevarno obdolžiti sedanjo mlado generacijo, da je politično nezainteresirana. Verjetno je precejšnja razlika med kontinuiranim zanimanjem za politična vprašanja in občasno udeležbo v političnih akcijah in aktivnostih. Tega zadnjega pa mladini in študentom ne bi mogli očitati.

Zasedanje Izvršnega komiteja MSS v Tunisu končano

Širok program sodelovanja

Grob napad kitajskega delegata na našo Zvezo študentov. — Sprejet tekst odprtega pisma nacionalnim študentovskim organizacijam. — Letošnji kongres MSS bo v Bagdadu

S sprejetjem enajstih resolucij (o miru, popolni razorožitvi, položaju na bližnjem Vzhodu, Afrike, Latinski Ameriki itd.) in program aktivnosti za leto 1960 je Izvršni komitej Mednarodne zveze študentov zaključil svoje dvodnevno zasedanje v Tunisu.

Pri sprejetju nekaterih od omenjenih resolucij se je kitajski delegat, ki je, mimogrede povedano, ves čas zasedanja nasprotoval politiki Mednarodne zveze študentov za široko in univerzalno sodelovanje za ustvaritev enotnosti študentovskega gibanja, vzdržal glasovanja za nekatere resolucije. Predstavniki Kitajske so tudi nasprotovali predlogu o sklicanju konferen- ce okrogle mize o enotnosti študentov.

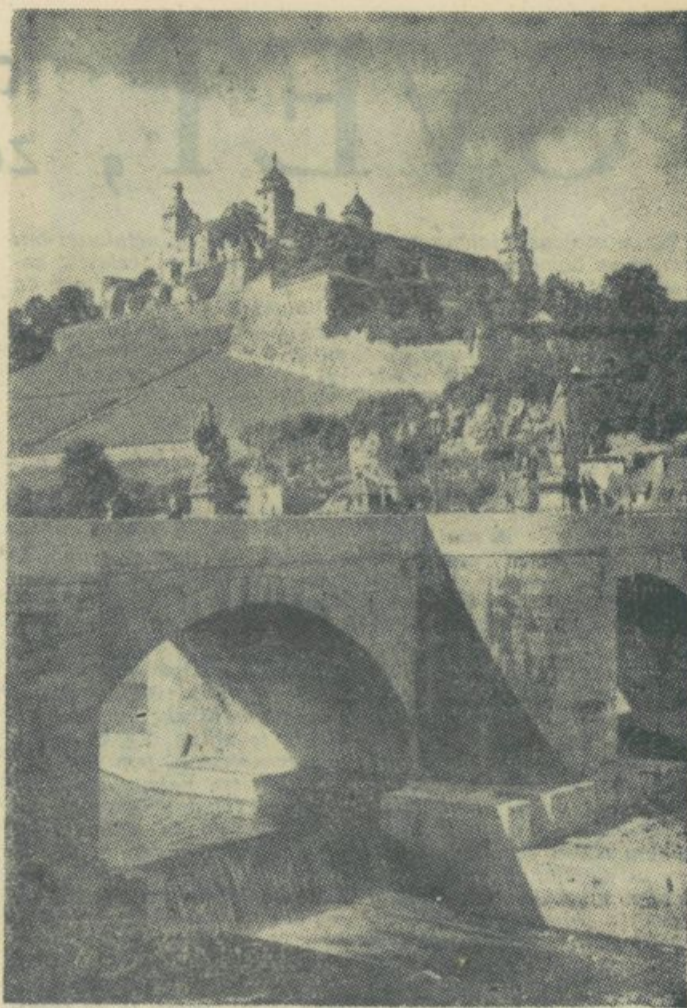
Amandmaji Vsekitajske federacije študentov so bili soglasno zavrnjeni. Proti kitajskemu stališču so glasovali vsi predstavniki študentovskih organizacij socialističnih dežel ter predstavniki Latinske Amerike in severne Afrike.

Na tem zasedanju je Izvršni komitej Mednarodne zveze študentov sprejel obsežen program praktičnega sodelovanja študentovskih organizacij. V ta program so na predlog delegatov Maroka, Tunisa in Alžirja vključene tudi aktivnosti, ki jih bo v letošnjem letu organiziral Centralni odbor ZSJ. Zanimivo je omeniti, da je program aktivnosti sprejet soglasno, z izjemo kitajske delegacije, katere vodja Cen Jin Jen je izjavil, da se v osnovi strinja s programom aktivnosti za letošnje leto, vendar ga ne more sprejeti, ker so v njem tudi štiri točke aktivnosti jugoslovanskih študentov. Ob tej priložnosti je vodja kitajske delegacije grobo napadel ZSJ in izjavil, da so jugoslovanski študentje skušali izvršiti razcep med Mednarodno zvezo študentov in Vsekitajsko študentovsko organizacijo.

Član predsedstva Centralnega odbora ZSJ tovariš Miloš Beljič, ki je zasedanju Izvršnega sveta prisostvoval kot opazovalec, je odgovoril na grob izpadi kitajskega delegata in kategorično zavrnil vse neosnovane napade na našo študentovsko organizacijo. Zveza študentov Jugoslavije, je izjavil, bo prisiljena v kratkem objaviti dokumentacijo o neosnovanih kitajskih napadih.

Naš predstavnik je na koncu svoje izjave dodal, da jugoslovanski študentje zelo cenijo duh sodelovanja, ki ga je izrazila večina delegatov.

Izvršni komitej Mednarodne zveze študentov je tudi sprejel tekst odprtega pisma vsem nacionalnim študentovskim organizacijam o študentovskem sodelovanju in enotnosti in sklenil, da bo prihodnji kongres MSS oktobra letos v Bagdadu.

Pogled z mostu proti würzburški utrdbi

Študentje v največji afriški deželi

Prva nigerijska univerza

Nigerija, največja kolonija Velike Britanije, bo 1. oktobra letos dobila neodvisnost. Dežela z okrog 60 milijoni prebivalstva bo morala vložiti velike napore, da čimprej prebudi težko dediščino preteklosti in da mladi generaciji v dosti večji meri zagotovi neoviran razvoj. Nigerija ima samo eno univerzo, v Ibadanu, ki je bila ustanovljena leta 1949. Takoj po ustanovitvi je postala zelo znana zaradi svojih idejnih težnj in naprednih pojmovanj. Mladi niso bili zadovoljni s politiko, ki jo je vodila univerzitetna uprava; po njihovih lastnih besedah to ni bilo tisto, kar bi potrebovali. Študentje so večkrat izražali negotovanje proti upravi in rektoratu univerze, na kateri diplomira zelo majhno število študentov. V razdobju 11 let jih je diplomiralo samo 500, po prepričanju javnega mnenja pa bi vsako leto lahko

končalo študij 2000 fantov in deklet. Izredno nizko število diplomantov je posledica dejstva, da uprava in rektorat sploh nista skrbela za razširitev posameznih fakultet, na primer filozofske, agronomске, umetniških akademij in podobno, prav tako ne za šolanje visoko kvalificiranih kadrov, ki so deželi izredno potrebni. Nigerija je izrazilo poljedelska dežela. Zato ni nič čudnega, da je želelo mnogo študentov studirati agronomijo ali ekonomijo. Vendar pa so imeli študentje pri vpisu na te fakultete ogromne težave. Bolj kot agronomi so deželi potrebni zdravniki. Čeprav v sklopu univerze deluje medicinska fakulteta, morajo študentje opravljati diplomske izpite v Londonu. V vseh dosedanjih enajstih letih je v Londonu dobilo zdravniško diplomu le 50 nigerijskih študentov!

Univerza v Ibadanu je do sedaj poskušala ugoditi oblastnikom v tej britanski koloniji. Prednost so imeli otroci bogatih družin. Pričakujejo pa, da bo v doglednem času študij na teh fakultetah dostopen vsem tistim, ki bodo imeli za to sposobnosti in željo.

V novi, neodvisni deželi pričakujejo od mladih zelo veliko. Ker se bodo študentje med prvimi seznanili s problemi ustvarjanja nove države, nortranjo in zunanjo politiko, se pred ibadansko univerzo postavljajo še nove naloge.

Za študente ibadanske univerze je zanimiv tudi naslednji podatek: sestav študentov je izredno raznolik — samo četrtina jih je Nigerijec, vsi ostali so politični begunci iz nekaterih afriških dežel. Pričakujejo pa, da bodo kljub temu vsi radi sprejeli naloge, ki jim jih bo postavila nova nigerijska vlada.

Mednarodno tekmovanje študentov fotografov; Jitendra N. Oza: Globok spanec

REVOLVERJI, DEKLETA IN SMETI

To je seveda novinarski naslov, kajti glavno mesto Urugvaja se oblikovalcem ne predstavi samo s teh treh strani. Kljub temu pa ste lahko prepričani, da so puške, dekleta in smeti zelo vaškaanje in očitne stvari na ulicah Montevidea.

Število prebivalstva tega mesta se vrtilo okrog 2 milijona, kar znaša precejšen del vsega urugvajskega prebivalstva. Posebnost mesta je tudi to, da za razliko od drugih južnoameriških mest v njem ni tako ostrih nasprotij med modernim središčem z visokimi nebotičniki in predmestnimi predeli.

Po tem uvodu se boste gotovo vprašali, kakšen je pravzaprav Montevideo. Če ste bili kdaj v kakem večjem francoskem mestu, potem si ga kaj lahko predstavljate. Večina cest je obdana z drevesi in skoraj vse so tlakovane. Trgovine so podobne evropskim in

tudi tu trgovci ne marajo ljudi, ki barantajo za ceno.

Jame na cestah, tramvajске proge, neštevilne razpoke v tlaku, raztresen premog in pomanjkanje osnovnih prometnih znakov razen »Una Manoa«
(za enosmerne ceste) povzročajo v mestnem prometu neverjetno zmešnjavo, ki jo še povečuje raznovrstnost vozil. Med ameriškiimi »cestnimi križarkami«
se borijo za svoj obstoif mali angleški avtomobili in ford šestitiljne stavitelji, ki bi šli v svojji stari domovini odlično v denar. Mnogi motorji in kole, konjskih vpreg in ciz ta kaos še povečuje. Sem in tja se v tej zmešnjavi lahko opazi tudi gaucha, ki skoraj spi na svojem vitkem konju. In vse to se premika in giblje brez prometne milice s hitrostjo, ki je značilna za Južno Ameriko.

Vsa ta motorizirana in cloveška zmešnjava pa vedno bolj izginja čimbolj se po strmih ulicah približujemo pristanišču. Tudi trgovine vedno bolj odstopajo prostor kavarnam in barom — kletem, ki postajajo z bližnjo pristanišča vedno bolj vabljivi. Podnevi so tu ceste skoraj prazne in vidite sa-

mo visoke kupe smeti. Proti večeru pa se ozke ulice napolnijo s pričakujočimi ženskami in policijo. Policaji nosijo na sebi okrog 50 odstotkov orožja, ki ga je mogoče videti v Montevideu, tako da se turist le s strahom približa možu, ki mu ob vsakem boku binglja revolver, razen tega pa je opremljen še z gumijasto palico, gasilsko sekirico in bajonetom.

Ko se clovek privadi prometa na cestah in gneče na pločnikih, si lahko prične ogledovati zgradbe, kar predstavlja svojevrstno zanimivost. Iz najrazličnejših vzrokov so ameriška mesta za arhitekto pravi paradiz. Razen dveh, treh tcs grdih stavb so vse ostale, vsaj v sredini mesta, prijetne za oko. To velja še posebej za hotel Salvo, ki dominira nad mestom s svojimi minareti, stolpiči in polobliami.

Arhitekti so v Montevideu napravili čudovite stvari — pa čeprav smo imeli pri roki samo premo rdečo opeko. Popotnika preseneča zunanost skoraj vsake zgradbe. Plošče nerjavečega jekla, keramični vložki, navaden cement, rdeč granit in valovite strehe ustvarjajo nevernavno razgibanost.

Razen javnih stavb, obdanih z vrtovi in parki, si dve poslopji nista podobni. Hiše, na katerih je često vklesano arhitekto ime, so podobne gradicem iz pravilice, pa tudi najnavadnejšim letoviščarskim hišicam. Bela barva pa prevladuje pri njih in drugih. Zaradi svoje beline so posebno nove zgradbe videti čudovito hladne. Belo ozadje poživljajo črni, zeleni in modri vzorci, obarvani balkoni z ogromnimi plat-

nenimi strehami. Vse to pa seveda dopolnjujejo temnolase in temnooke Urugvajke, ki z oken opazujejo živčavni cestah.

Sedaj, ko smo si ogledali mesto in njegove čudovite stavbe, pa si malo približe oglejmo še Urugvajke same.

Prvi problem, ki pri tem nastopi, je: ali ti ljudje sploh delajo in kje delajo. Popotnik, ki se mudi med njimi le malo časa, bi lahko dejal, da jih 50 odstotkov sploh ni zaposlenih.

V pristanišču je sicer živahno, vendar te živahnosti in številne delavce se zdalec ne moremo primerjati z živahnostjo in številom delavcev v drugih pristaniščih, ki niso večja. Gotovo je, da mora biti precej ljudi zaposlenih v uradih, bankah itd. Na ulicah bi lahko naštel nekaj sto čistilcev čevljev. Vendar pa je videti, da je večina ljudi zaposlena v trgovinah in barih, ki se odpro večinoma pred prvim mrakom.

Nedelja in še posebno sobota je v Urugvaju posvečena športu. Če govorimo o športu, to je seveda nogomet. V vseh krajih, ki so primerni za igranje nogometa, je mogoče videti mladino in tudi starejše, ki pri 76 stopinjah Farenheita z neverjetnim navdušenjem braejo žogo. Njihov temperament naj ilustrira primer. Če gleda popolnoma nepomembno, prijateljsko tekmo le 250 ljudi, so potrebni najmanj štiri-je stražniki (dva na konjih), da vzdržujejo red. Osveženi pijače točijo na nogometnih tekмах samo v papirnatih posodah, sicer bi imela bolnišnica za prvo pomoč preveč dela. Večerne zabave se v Montevideu začnejo okrog pol desetih zvečer z dobro večerjo.

Nočni klubi s prično odpirati okrog pol ene in ob pol dveh ponoči so kabareti polni. Vsi imajo odlične orkestre, ki igrajo največ ljudsko glasbo. Popularno paragvajsko harfo največkrat spremljajo kitare, harmonike in bobni.

Urugvajci so le v zelo vpluden narod. Vse na avtobuse ne poznajo in če se komu posreči zlesti vanj, se v njem ne privera, ker je v se povsod po svetu, tudi tu, še vedno prostora še za enega!

TELEGRAMI

IRAK. Ko je govoril o prosvetni politiki svojega kabineta, je iraški premier Kasem izjavil, da je proračun za prosveto v tekočem proračunskem letu znašal 30 milijonov iraških dinarjev, medtem ko je pred revolucijo znašal 16 milijonov dinarjev. Tudi število študentov, ki študirajo v inozemstvu, je se močno povečalo. Po revoluciji je vlada razdelila za študij v inozemstvu tri tisoč štipendij, medtem ko je znašalo število štipendij v letih od 1921-1958 le 2.021.

Ko je omenjal pomoč, ki jo iraška vlada nudi arabskim študentom, je premier poudaril, da je pred revolucijo študiralo v Iraku 160 arabskih študentov, sedaj pa znaša to število 400. Dames ima Irak 27.032 pedagogov, medtem ko jih je bilo pred revolucijo 17.032. Število učencev pa je naraslo od 500.000 pred revolucijo na današnjih 818.580.

POLJSKA. V okviru proslave desetletnice svoje ustanovitve bo imela Zveza poljskih študentov (ZSP) svoj IV. kongres od 24. do 27. marca letos.

Kongres bo ocenil aktivnost ZSP med III. in IV. kongresom, analiziral položaj študentov, toločili njihove naloge in vlogo v izgradnji socializma na Poljskem, sprejel program aktivnosti ZSP za naslednji dve leti, spremenil statut ZSP in izbral novo vodstvo.

V eni izmed svojih resolucij je generalni svet pozval vse študente, ki so člani organizacije, naj aktivno sodelujejo pri prostavah obletnice.

Da bi bil kongres reprezentativen, je generalni svet odločil, da morajo biti delegati voljeni na univerzah (eden na vsakih 250 članov ZSP), ne oziiraje se na število študentov, pa mora imeti vsaka univerza vsaj enega delegata.

V svoji desetletni aktivnosti je ZSP odražala študentovsko mišljenje v Poljski, organizirala življenje študentov in vložila maksimum naporov, da bi zadovoljila potrebe in želje svojih članov.

DANSKA. Unija danskih socialističnih študentov se je obrnila na skandinavске dežele, da izvedejo splošen ekonomski bojkot proti Južni Afriki zaradi njene rasne politike. V nekem pismu danski nacionalni študentovski uniji so danski socialistični študentje izjavili, da je bilo stališče Danske in Norveške med debato v ZN o rasni segregaciji v Južni Afriki »mlačno«
in dodali: »Južnoafriška vlada je kolos na trilih nogah. Kdaj se bo zrušila, je samo vprašanje časa in mi moramo k temu pripomoči, kolikor moremo. Prvi korak k temu

uresničevanju tega cilja pa bo popolna ekonomska blokada Južne Afrike.«

Stanovanjske razmere študentov v Kopenhagnu postajajo vse težje. Ker se število študentov dosti hitreje veča kot pa stanovanjski prostori, razpravlja nacionalna študentovska unija Danske o možnosti graditve svojega lastnega študentovskega naselja. Mestne oblasti so sprejele njene načrte s simpatijami. Zupan je izjavil, da je treba za rešitev tega problema angažirati vsa sredstva, ker se bo do leta 1965 število študentov povečalo na 25.000. Ker pa je nemogoče dobiti zemljišče za naselje v bližini univerze, bo treba naselje zgraditi na periferiji mesta.

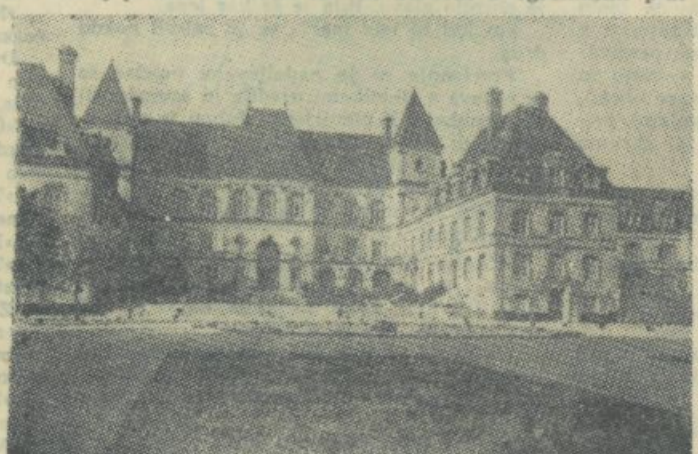
FINSKA. Število študentov na finskih visokih šolah znaša 23.000. Preteklo jesen se je na novo vpisalo 5100 študentov.

MEHIKA. V Kvekeratu bo od 13. do 22. marca letos I. specialna konferenca študentovskega tiska Latinske Amerike. Delegati nacionalnih unij, novinarji študentovskih listov in novinarji strokovnjaki iz Kostarike, Kube, Salvadorja, Guatemale, Haitija, Hondurasa, Zahodnoindijskih otokov, Mehike, Nikaragve, Portorica, Paname in Dominikanske republike se bodo zbrali, da bi preučili položaj študentovskega tiska in sprejeli skupno rešitev o najbolj praktičnih in najbolj zanesljivih sredstvih za izboljšanje tehnične organizacije in rednega izdajanja študentovskih publikacij, pa tudi za okrepitev imenjav listov in članov med posameznimi uredatelji.

PANAMA. Ob soppadu med panamskimi študenti in policijo ZDA na področju Panamskega kanala 3. in 4. novembra lani, ko so študentje poskušali prekoračiti kanalsko ceno, noseč panamsko zastavo, je bilo poškodovanih 62 oseb. Nacionalna unija Panama (UEU) je izdala komunikacijo, v katerem obsoja akcijo policije ZDA in zahteva od panamske vlade, da od ZDA zahteva reparacije in uradno opravičilo neodvisni in suvereni državi Panami. Pomovno je omenjena zahteva po nacionalizaciji Panamskega prekopa in predsedniku Paname očitajo, da ni držal obljube, ki jo je dal maja 1958, ko je sprejel prospekt o razvijtu panamske zastave v coni kanala.

PERU. Izvršni organ študentovske zveze se pritožuje zaradi pomanjkanja podpore študentovskim zahtevam za večje subvencije na univerzi, popuste na železnicah in druge ukrepe za študente na univerzi San Markos v Limi. Studentovska unija izjavlja, da so samo rektor in dva profesorja aktivno sodelovali s študentovskimi predstavniki, medtem ko je na univerzi 1200 profesorjev in asistentov.

PORTORIKO. Studentovska federacija za neodvisnost Portorika (PUP), organizacija, ki jo univerzitetne oblasti ne priznavajo, šteje okrog 5000 članov ali 75 odstotkov. III. latiskoameriški študentovski kongres jo je priznal za predstavnico portoriških študentov.

Mednarodni dom v pariškem cité univerzitaire

SVET, ki je ostal vase zaprt

Zdi se malone krivično: medtem ko se bomo naučili nad melodično popevko, poskajali šaljivcu, ki je znal v nas vzbuditi smeh, se ogreli za nekega slikarja zaradi ene same njegove dovolj učinkovite slike, iz srca čestitali mlademu pisatelju za njegovo kratko novelo, ki je njegova četrti ali peta objavljena, pa bomo delu, ki je dosežek dogotrajnih prizadevanj in izraz vsaj trano organizirane, če že ne notranje vsklajene žiljenjske izkušnje, vse natančneje pretipali obisti in se z veliko večjo mero kritičnosti ustavili ob njegovih sestavinah. Pri tem ponavadi na različnost ustvarjalnega naprežanja, kar zadeva delovno energijo — to seveda ne velja absolutno, saj je znano, da so posamezna navidez »družna« umetniška dela, tako pesem, slika, arhitektura, ki vsebujejo do skrajnosti skrčeni obliki vse, kar je njihov ustvarjalec skozi življenje nabiral v sebi, najčisteje pa se vendarle primeri, da je kratko delo izraz srečnega naključja, ki mu pravimo navdih — na porabljeno delovno energijo niti ne pomislimo.

Ce sem sinoči na koncertu popevk s spontanim navdušenjem ploskal Giorgiu Consoliniju, pa čutilim, da popularnih popevk tistih, ki ržgo, najbrž ni tako težko peti, imeti moraš pač čist, bogat, kajpada tudi izrsten glas, sem komaj nekaj ur kasneje, ko sem sedel k stroju, da bi zapisal svoje misli ob najnovejšem slovenskem romanu, delu Mire Miheličeve, že urejal v sebi vtise — o pridržkih, ki sem jih začutil ob prebravanju Hiše večera. In to kljub zavesti, da je morala pisateljica združevati v svojem tekstu ne le dar za čisto, bogato, izurjeno besedo, ne le čut za kompozicijo romana, za karakterizacijo svojih oseb in za oris dogajanja v posameznih fazah in v celoti, pač pa dodajati vsemu

kom od pesmi, ki učinkuje: biti mora dodelan in celovit, kakor je dodelana in celovita dobra pesem. Ker pa je sestavin romana toliko več, je toliko več tudi nevarnosti. Torej vendarle ni krivično...

Hiša večera ni niti prvi niti zadnji tekst izpod tipk pisateljevega ročaja, in disciplinirane Mire Miheličeve. Doselej je napisala vrsto dram in tudi nekaj prozaičnih tekstov, prav v zadnjem času pa se je usmerila v roman, izhodišče svojega knjižnega snovanja. Roman pomeni za njeno književno pot vzpon k občutku dozorelosti za izpoved in hkratno razčlenbo njenega lastnega življenjskega doživljanja meščanske sredine, v kateri je zrasla. Ze v Aprilu se seznanimo s tem patriarhalnim slojem našega mesta, z ljudmi, katerih duhovni in fizični razvoj se skoncentrira prav na predvečer vojne, ki prinese revolucijo. V Hiši večera gre v bistvu za isto tematiko, prestavljeno v nekoliko drugačen fabulativen okvir in razpeto v nekoliko širše obdobje. Pisateljica namenja bil, orisati ta do skrajnosti izoblikovani profil slovenskega meščana skozi generacije, prikazati njegov razvoj in nespiljivo razčleniti kalni njenega drsenja v propad, v življenjsko in moralno neurejenost. Torej: analiza odmiranja meščanske družbe prav pri njenem patriarhalnem vrhu, analiza, ujeta v življenjsko sočne podobe.

Ce se pri oceni samega namena ne bi želeli ustavljati predolgo, pač pa pogledati predvsem, s kolikšno močjo ga je pisateljica realizirala in kakšen duhoviti svet se nam razkrije skozi njeno ustvarjalnost, vendarle ne moremo mimo občutka, da slovenskega meščanstva celo v njegovem najvišjem izrazu že zaradi njegovega položaja v družbi ni mogoče enotiti z meščan-

terature Mira Miheličeva, učinkujejo tuje, morda prav zato, ker so preveč podobni »evropskim«, ne nosijo pa v svojih žilah niti kanca slovenske zemlje, naših, vendarle specifičnih socialnih razmer, atmosfere naših tal, v njegovem zraku. Vse torej kaže, da pisateljica ni zadela pravega tona in da je njena analiza že v sami zasnovi enostranska in zatorej šibkejša, kot bi smela biti. Sleherni drobci življenjske stvarnosti mora v umetnikovem podoživljanju najti skladen in realnemu stanju blizek odnos, se pravi, da ga umetnik (prav tako kot zgodovinar) ne sme in ne more izolirati, ker ga s tem lahko popači. Vtis imam, da je podobno Ljubljani kot celote v nekoliko skrčeni luči videl Miško Kranjec, ko je v svojih junakih gledal neposredne odseve kmečkih prednikov; nič manj, prej bolj skrčljena je je podoba tega mesta, če jo gledamo samo skozi zrcalo meščanskega ambianta, kot nam ga podrti Mira Miheličeva. To mesto — kot družbeno formacija — je pač izrazito raznolika in vendarle prav v tej svoji raznolikosti čudovito homogeno. Ima svojo atmosfero, svojo življenjsko enkratnost, ki jo občutimo in jo želimo zato srečati tudi v umetniških izvedbah. Kdor jo hoče dodelano in polno ponazoriti, jo mora poznati. In če bo potem opisoval eno samo družino, ki je šele večerjaj pila z dežele, ali če bo razčlenila meščansko sredino z desetletno tradicijo odmika v skrajno kultiviranost, kjerkoli, kadarkoli, vselej bo moralo med izraženimi pojmi in podobami zaživeti to mesto s svojim značilnim družbenim vzdušjem.

Mira Miheličeva pa je to vzdušje pustila v nemar, ker se vse tako zdi, da ga ne pozna. Njeni meščani so zavoljo tega, naj bodo kot liki še tako točni, nekam nežiljenjski in nestvarni. Zdi se, kakor da mimo njih ni ničesar, zgodovinska resnica pa prita, da so bili le drobci, pomemben kvečkemu zaradi finančnih transakcij, ki pa jim je čas izbijal ost.

Svet Mire Miheličeve, če ga sodimo po Hiši večera, ostaja vase zaprt, ozek, nekam hladan. V njem se je bolj odražala literatura kot življenje. Sicer najdemo tudi dovolj zakroženih, življenju utrganih podob, ki pa so vendarle bolj ali manj osamljene v sklopu celote. O literarnosti pričajo patetično navrženi dialogi, pričajo pogostni romantični iztvi, ki so dekorativni in bi bilo mnogo koristne, ko bi jih nadomestila sežeta stilna formulacija, o tem govori nadalje pisateljico nagajenje po širokem retrospektivnem opisu stopnicah historiat vseh nastopajočih oseb, njeno nagajenje k naključjem, k fabulativnim efektom (le-ti so me nekajkrat spomnili na Dickens), k čustveni vznihanosti, kot jo izkazuje raba pridevnikov: ginjeno objela, hvaležno zaklicala, s tresočim glasom, s široko odprtimi nejevernimi očmi, po kamnitih mrzlih licih, pomenljivo zamrmral, burno objela... vse sem našel v enem samem slučajno izbra-

nem odstavku) in podobne stilne prvine, ki niso zelo sodobne. Pisateljica vseskozi bolj pojasnjuje, namesto da bi opozarjala konkretni potek dogajanja. Prav zaradi tega so njene značajni pa tudi njene scene precej šablonski, premalo izraziti, da bi nas ogreli. Ni nam dopuščeno, da bi sami razmišljali o teh ljudeh in njihovi družbeni vlogi. Morebiti bo slišati nelogično: povedano je preveč, tako da je premalo. Sežeti opisi, ki povedo le četrtino vsega, kar vsebuje celota, vendar pa nakažejo smer za bralcevo razmišljanje in doživljanje, se dosti bolj obnesejo in pričajo o izrazitejšem izkustvenem ozadju.

Tako nas Hiša večera niti po vsebinski niti po oblikovni plati ni naučila, pa čeprav Mira Miheličeva tehniko pisanja obvlada kot malokateri slovenski pisatelj. Pri vrelcu njenega besednega zaklada se je vredno učiti, vredno se je pogledati v njeno melodično stavico, v arhitekturo njene besede, kar je njena poglobljena odlika.

Zal, da se svojemu romantično poantiranemu spominu na meščanski svet, ki je sicer klavno propadel, česar se zaveda, a ga vendarle ljubi v njegovi nekam bolesteri in kultivirani, življenju vsenaokrog odmaknjeni subtilnosti in drobnih odtenkih, ni znala odmakniti. Hiša žalosti — podobno Aprilu — sicer dovolj zanimivo opisuje to jaro gospodstvo pri nas, ni pa njena zares kritična analiza.

Družbenega romana še nimamo V. K.

Pred ustanovitvijo osrednjega akademskega kulturno-umetniškega društva

„Korak naprej“?

Razpravljanje o kulturnem življenju na univerzi se je končno le premaknilo z mrtve točke. Vrsta profesorov, ki so obstajali ob delovanju naših treh osrednjih kulturnih skupin, in uspehi, ki so imena teh skupin ponesli tudi preko naših meja, je terjala ustanovitev osrednjega društva, ki bo skupine povežalo v enotno delovno telo in predstavljalo kvalitetni vrh kulturnega delovanja ljubljanskih študentov. Razumljivo je, da to ni le nek administrativni poseg v delo skupin, kakor to nekateri tolmačijo, pač pa dejanska potreba, ki je organsko zrasla iz stanja kulturnega življenja, kakršno se kaže že nekaj let nazaj.

Izkušnje in uspehi, ki so jih dosegla kulturno-umetniška društva drugih jugoslovanskih univerzitetnih središč, so jasen porok za to, da bo kulturno življenje na naš univerzi v novi obliki živahnije in plodnejše. Enotno finančno poslovanje, razbremenitev skupin v pogledu tehničnega poslovanja, vse to je nekaj zunanjih predmetov, ki jih prinaša ta ustanovitev.

Ce lahko smatramo ta ukrep za korak naprej v kul-

turnem življenju univerze, pa se moramo tudi zavedati, da stvar vsaj v začetku vsebinsko bo mnogo spremenjena in bo obsevala ob delovanju naših treh osrednjih kulturnih skupin, in uspehi, ki so imena teh skupin ponesli tudi preko naših meja, je terjala ustanovitev osrednjega društva, ki bo skupine povežalo v enotno delovno telo in predstavljalo kvalitetni vrh kulturnega delovanja ljubljanskih študentov. Razumljivo je, da to ni le nek administrativni poseg v delo skupin, kakor to nekateri tolmačijo, pač pa dejanska potreba, ki je organsko zrasla iz stanja kulturnega življenja, kakršno se kaže že nekaj let nazaj.

Izkušnje in uspehi, ki so jih dosegla kulturno-umetniška društva drugih jugoslovanskih univerzitetnih središč, so jasen porok za to, da bo kulturno življenje na naš univerzi v novi obliki živahnije in plodnejše. Enotno finančno poslovanje, razbremenitev skupin v pogledu tehničnega poslovanja, vse to je nekaj zunanjih predmetov, ki jih prinaša ta ustanovitev.

Ko bi te nove skupine dosegle že nekaj uspehov in bi pravile svoj obstoj, bi prešle v okvir osrednjega društva. To pa bi moralo nuditi kar največ pomoči (materialno, v zvezi z novimi kulturnimi delavci in organizatorji, v obliki nastopov za študente) ostalim študentom po fakultetah in po študentskih domovih.

Z ustanovitvijo novega društva bo Kulturna komisija v določenem smislu precej razbremenjena in se bo lahko bolj kot kdajkoli doslej posvetila zares množični kulturno-umetniški vzgoji študentov. O pomenu te napredne in sodobne vzgoje pa smo že večkrat pisali in bi bilo odveč podudarjati to še enkrat, čeprav bo ta problem na univerzi še dolgo živ in aktualen. Ce smo vrsto let lagodno vztrajali na starih oblikah kulturnega življenja, zahteva ta novi korak še mnogo potrpežljivega dela na tem področju, posebno še, ker lahko sproži vrsto procesov, ki jih terja sodobni utrip življenja za zahteva po novih oblikah kulturnega delovanja. Priprani smo, da se bo morda že letos z dovolj veliko mero odgovornosti vsaj nekaj v tem pogledu izboljšalo in izpremenilo.

B. L. D. K.

8 koncerta študentov Akademije za glasbo

Chopinov večer

slušatelj Akademije za glasbo

Letošnje leto je kot jubilejno posvečeno 150-letnici rojstva enega največjih skladateljev in pianistov, kar jih je doslej živelo — Frideriku CHOPINU. Slovenska filharmonija in Koncertna direkcija sta nam ob tej priložnosti pripravili več kvalitetnih koncertnih nastopov domačih in tujih izvajalcev. Čeprav je od skladateljeve smrti minilo že več sto let, njegova popularnost in vpliv nenehno narasta. Nežna igrivost preljudskih se akordov njegove glasbe skriva v sebi globoko trpljenje krhke in ranljive duše. Redkokateri skladatelj uživa

to tako popularnosti med najširšim krogom ljubiteljev glasbe po vsem svetu, njegovo ime na koncertnih sporedih pa zmerom zanesljivo polni koncertne dvorane.

Chopinovemu spominu so se letos oddolžili s samostojnim nastopom tudi študentje ljubljanske Akademije za glasbo — pianisti Andrej JARC, Marjan KOCJANCIC, Marjan KOROŠEC (vsil trije iz razreda prof. Antona RAVNIKA) in Aci BERTONCELJ (iz razreda prof. Hilde HORAK-CA-SOVE). Vse te mlade umetnike smo že večkrat lahko srečali na našem koncertnem

odru in spremljali njihov umetniški razvoj.

S šestimi preludiji je kot prvi nastopil Andrej JARC — temperamenten in zelo muzikalen pianist, ki ga odlikujeta predvsem krepak, močan udarec in fin instinkt. Priljubljen je izpod njegovih prstov zavzena resnično možgata in vzneseno.

Resnobni zavzetosti najmlajše izmed nastopajočih — Marjane KOCJANCICEVE — se je najbolje prilagajala nežna lirika Chopinovega Nocturna in Berceuse, medtem ko Etudam ni bila docela kos, saj je bil njen program zelo dolg in tehnično zahteven. V njem pa je izpričala izredno muzikalnost in fin posluh.

Marjana KOROŠEVA je stara znanca z najrazličnejših koncertnih privedev. Tudi Scherzo v b-molu, ki ga je igrala na koncertu, ji ni delal težav niti v tehničnem niti v vsebinsko interpretacijskem pogledu.

V drugem delu koncerta mladih je nastopil v Chopinovemu Koncertu za klavir in orkester v e-molu Aci BERTONCELJ z orkestrom Slovenske filharmonije. Za svojo mladost je Bertoncclj podal svoj klavirski part izredno zrel in dognan, morda za spoznanje preveč »moško«, tehnično pretirano in občutno. Orkester, ki ga je vodil dr. Danilo SVARA, je bil v spremljavi mestoma premalo točen, deloma nezanesljiv in povprečen, kar je še bolj čudno zaradi tega, ker je bil ta Chopinov koncert v zadnjih dveh koncertnih sezonah večkrat na sporedu.

Posebno razveseljivo pri tem koncertu pa je bilo dejstvo, da je bila dvorana Slovenske filharmonije nabito polna, večina z mladimi poslušalci, ki so zavzeto sledili izvajanju mladih glasbenikov. Organizacija prodaje vstopnic je tokrat zajela izreden širok krog ljubiteljev glasbe in prav je, da začnemo uvrščati med obiskovalce koncertnih privedev tudi prav mlade poslušalce ter jim na ta način omogočiti dostop v veliki, neizmerno lepi svet glasbenega sodoživljanja.

Frizor iz Rožančevega dramskega prvenca

temu še svoj miselni izkustveni svet. Je malone krivično, pa vendarle drugače ne more biti. Sleherni delo terja svojo zaključnost in za sleherni zakončenost je potrebna ustvarjalna sila. Ni je mogoče meriti po obsegu in ne po porabi časa, odločilen je dosežek sam po sebi. In kajpada — njegove sestavine. Zato se naposled izkaže, da od romana ne terjamo bistveno več

stvom evropskega socialnega in kulturnega ozadja: slovenski meščan je veliko manj izrazit in v sebi zaključen kot meščan z britanskega otoka ali iz nemških patriarhalnih četrti. Galsworthyjevi Forsyti so polnokrvni v svoji življenjski resničnosti, Mannovi Buddenbrooki stopajo mimo nas, kot da so se pravkar mudili na ulicah Lübecka, meščani pa, ki jih je privedla v areno li-

Po stopnicah sem zdrvel iz rumene staybe, ki močno spominja na tobakno tovarno. V roki sem nosil nakazilo, ki mi je pomenilo šest sto dinarjev. Gledalščice se je rumenilo, sijalo je sonce. Bil sem dobro razpoložen. Nakazilo sem dobil v zadnjem trenutku, tovariš, ki mi ga je dal, se je obnašal tako, kakor da je to storil le zaradi mene, sicer bi že davno zaprl trgovino. Poleg ograje sem stopal proti menzi v Masarykovi, da se čimprej aboniram. Sestajnica je slovela kot dobra menza in na vsak način sem moral postati njen abonent. Saj imam vendar nakazilo! Bežno sem pregledal nalepljeni »Narodni list« in odhitel dalje. Čeprav sem nekaj takega pričakoval, sem bil vendar presenečen nad ogromno vrsto, ki sem jo zagledal pred blagajno. Bilo je vse splošno pririvanje in kričanje. Posamezniki so imeli nekakšne številke ob zjutraj in so glasno zahtevali svoje pravice, ki smo jim jih mi, množica, slošno zanikali. Stopil sem v vrsto, ki se je za menoj takoj podjalsela. Nekaj pomirjajočega je v tem, če človek vidi, da je še na desetine ljudi za njim. Pripravil sem se na šakanje, pustil mislim prosto pot in posekal v prsem žepu čik. Našel sem ga, zavlecia v tramvajski listek — čike sem vedno zavijal, da mi ne bi zamrnilil žepa — z dvema giba sem ga uredil in poprosil kolega na desni za malo ognja. Izpuhnil sem dim. Sedaj se mi je zazdelo, da je malo hladno. Vendar se nisem mogel zatopiti v misli: nenadoma je nastalo splošno pririvanje. Nekdo se je skušal vrniti v vrsto in začel sem kričati. Ko se je vrinjenec obrnil, sem ugotovil, da je to moj dolgoletni prijatelj iz šole. Izraz obraza je bil skrajno sovražen. »Kaj se razburjate? Vi ste prvi brez številke. Vi se vrvivate. Pravico imam, da grem prvi.« »Mi vsi imamo številke,« je bilo slišati iz vrste. »Katero številko imaš?« se je oglasil nek navidezno dobrodušen glas. »Dva dvajset,« je dejal moj nekdanji prijatelj. Sklenil sem, da ga nikoli več ne pozdravim. »Toda dvajdvajset imam jaz,« se je začel glas iz vrste ženski glas. »Laže.« Obtožba je bila namenjena tistemu istemu človeku.

»Prav ima,« so se oglasili nekateri, ki so se v hipu zbrali okrog njega. »Zakaj, vraga, pa smo mi vsi jutraj čakali? To ni pravica.« »Sami so si napisali številke,« se je oglasil nekdo iz vrste. »Vprašajmo blagajničarke.« »Kdor bo prej prišel, bo prej dobil. Saj nisem plačana, da bom še žandar,« je bilo slišati iz blagajne. »Eriga njo.« »Ti pa se odmakni. Ne izbrilaj gneče. Ne boš šel pred menoj.« »Ne pusti ga, Črni.« Ni bilo jasnega, ali je imenovan res imel vzdevek Črni ali ga je nekdo slučajno tako imenoval. Vsekakor, bil je trn in ni zameril, da ga tako imenujejo. Medtem pa je skupina s številkami pridrila do blagajne. Nastalo je močno pririvanje, celo nekaj udarcev je padlo in v tem metazu se je vsakde med nami skušal čim bolj približati blagajni. Fant, ki je stal za menoj, me je krepko zagrabil in potisnil naprej. »Ne pusti se, me je hrabil.« Vrgel me je na neko prikupno dekle, verjetno bruculjo. Bila je debelushka in jaz sem se pritisnil ob njo. »Poglej no,« sem pomislil. »Oprostite mi,« sem dejal. »Gneča je.« »Frosim.« »Le glej, da se ne boš prerival tudi zunan vrste,« mi je dejal nekdo iz hrbta. Dekle je obrnilo glavo. Bila je še kar lepa. »In kaj to tebi mar?« se je oglasil nekdo drug. Pririvanje se je nadaljevalo, vendar se je zadeva s številkami uredila in sovražnost so prenehale. K pomirjenju duhov je prispevala tudi izjava blagajničarke, da je blokovi še dovolj in da jih bodo dobili vsi, ostalo pa jih bo tudi za drugi dan. »Meni nič mar,« se je oglasil tisti, ki je govoril prej. »Kakšni neprijetni frajerji,« sem šepnil kolegici na uho in se skušal nežno in tesno stisniti k njej. Zdelo se mi je, da se je tudi ona nekoliko naslonila name. Nazadnje sem jo prijel za lakti, da bi jo potisnil v smeri blagajne. »Ste novinka?« »Drugi letnik,« mi odvrne preko ramena. »A...?« »Francščina. Hrvatski jezik po B.« »Potem sva na nek način kolega.« »Nikoli vas nisem videla.«

IVAN SLAMNIG: Časna beseda. Res je, nisem prepogosto na predavanjih. Pri študiju je važna tudi atmosfera mesta, veste, in ne samo šola, to sem vedno govoril. »Aha,« se je nasmehnila. »Le kaj poveš, atmosfera?« mi je govoril nekdo na desno uho. »Fantje, ta pravi, da je važna atmosfera.« »Jaz mislim, da je tudi stratosfera važna,« je bilo slišati nekje iz gneče. »Na kakšno karto gre ta?« »Pazi, da ostaneš v vrsti, Merkanel!« »Ne boj se, Spiro.« »Ali nas vabita na banket?« je bilo slišati za nami. Namenjeno je bilo meni in dekletu. Nalast sem se je močneje stisnil k njej. »Poglej ga, dobro dela.« Bila sva že blizu blagajne in morala sva paziti, da naju v zadnjem trenutku kdo ne prehitil. »Kdo se ženi?« »Tu, nekdo. Videti je, da je slavist.« »Morda je doktor Auskultura.« Pred blagajno je pritisk popustil in dekle se je odmaknilo od mene. »Kaj, za danes ne veljajo?« je reklo dekletu. »Ne, od jutri naprej,« je rekla blagajničarka. Tudi meni to ni bilo všeč. Dekle se je odmaknilo in počasi pospravilo denar in blok. »Za gotovo sem računala, da bom dobila blok tudi za danes.« »Človek ne živi samo od hrane,« vpade nekdo iz vrste in se zasmee sam sebi. Med tem sem tudi jaz kupil bloke. »Tudi jaz sem mislil, da blok velja že danes,« sem dejal. »Morali bi,« reče dekletu. »To je pa res nesreča. Pojdita skupaj v Mestno klet.« Zaprtila sva vrsto in bila sva svobodna. Za mano so tudi drugi hitro zapuščali vrsto in mi smo bili druga, vesela skupina, kot da nikoli nismo bili v vrsti. »Potrebujete bloke za danes? Bodul prodaja dva bloka. Bodul, slišiš!« Na začetku veže je stal nek nizek, temen fant v temnoplavi obleki. Delal je vtis na hitro preobčutnega, kmeta, malo kot »ameri-

kanec« in padało je v oči, da ima posebno velika stopala — ali pa vsaj čevlje, ki so se končali v konici. Približal se nama je. Popolnoma jasno sem videl, da ima telovnik in preko telovnika zlato venčico. »Ta dva bosta kupila, Menda nisi že prodal.« »Kaj še. Kdo kupuje?« »Ta dva.« Bila sva dva. Sedaj je bilo v tem že nekaj legalnega in začutil sem, da bi moral sam plačati oba bloka. Takoj pa sem domnel, da to nima smisla. Vendar sem iztekel denarnico. V njej sem imel tisočak, s katerim bi moral shajati do konca meseca. Ali vsaj nekako tako. »Nimam drobiža,« je dejal Bodul. Se pomislil ni, da bi posebej prodal blok meni in posebej dekletu. »Imam samo pet sto dinarjev,« je dejala dekletu. »Tudi za to nimam drobiža.« Tisti, ki naju je privedel do Bodula, je še dalje stal nekoliko pokroviteljsko poleg nas. »Tudi jaz nimam,« je dejal, čeprav ga ni nihče vprašal. »Hej, ljudje, lahko kdo zmejnja tisoč dinarjev?« Iz vrste se je sem in tja zaslišal smeh. »In naj ti damo še deset odstotkov,« »Ce bi imel tisoč dinarjev, jih gotovo ne bi imel.« »Oprostite, najmanj, kar imam, je bankovec za milijon.« »Pojdimo menjat v lokal,« je dejal Bodul. Obadva sva odšla za Bodulom. Tisti, ki naju je z njim spoznal, se je končno oddaljil, zahtevajoč s pogledom hvaležnost. »Gremo čez. Oni radi menjajo,« pravi Bodul in naju pelje v vinarno. Zamenjal sem tisočak in izplačal Bodula. S tonom, kakor bi dejal: »Kar je, je.« Bodul denarja ni spravil v žep, temveč dejal: »Borba, daš dva decil črnega!« »Lahko,« je dejal točaj, kot je to v navadi. »Za vraga, tudi midva bi lahko popila nekaj kapljic pred kosilom. Kaj pravite kolegice?«

»Vi kakor hočete. Zame nima smisla. Dobro, en decil.« Narodil sem dvakrat po decil. Bodul je ostal poleg naju, vendar se je z svojima dva decil od naju popolnoma ločil. »Na zdravje!« Nasmehnila se je. Bila je lepa. Vino me je grelo na prazen želodec. »Kaj pripravljate sedaj?« »Moderno slovnico. To ste mislili, ali ne? Vino ni slabo, kaj pravite?« »Dobro je. Da, mislim sem na študij.« V krčmi je bilo zakajeno in hladno. Ljudje so sedeli za mizami, kot da že dolgo sede in kot da se ne mislijo še tako hitro, morda pa tudi nikoli, dvigniti. Sem in tja sta se po dva pogovarjala. Nihče naju ni gledal. »In drago ni,« sem dejal. »Da ne zamudiva,« je rekla. »Pa tudi lačna sem.« »Sedaj je najboljši čas. Gneča ni več. Le popijva prej.« Vstopila sva v menzo. V notranjosti je vladal polmrak. Značilno je dišalo po zahtohi hrabrih, starem kruhu in podobnem. Gneča ni bilo več. Vsešla sva se za prazno mizo in z vajeno kretljivo položila bloka na sredino mize. Za najino mizo se ni vsedel nihče in na drugem koncu dvorane so že začeli pospravljati. Natakarcica je pobrala bloke in pripomnila, naj drugič privede v prej. Bila je »dobra« natakarcica. Bile so štiri: ena mrha, eno dobra (pri njej se je skoraj redno dobilo dvojno solato in včasih tudi prikuho) in dve indiferentni. Kmalu nama je prinesla hrano in pričela sva hitro jesti. Bil sem lačen in v menzi sem se naučil hitro jesti, ker je vedno kdo čakal in čeprav sedaj ni nihče čakal, sem imel občutek, da čaka, in želel sem čimprej oditi. »Ali se vam kam mudi?« je vprašala dekletu. JEDI SEM SE LOTIL AVTOMATIČNO IN SKORAJ POZABIL NANJO. Ustavil sem se. »Nihče ne čaka za hrabrom, da končate,« je rekla. V njenem tonu je bilo nekaj večno ženskega in v tem trenutku sem občutil, da sva sama za mizo. Nekje je neka dežela, nekje

ŠTUDENTOVSKA

TV

Gledališče se je rodilo pred nekaj stoletji, film, radio sta se rodila včeraj, televizi a se je rodila danes

Tako, kot film, kot radio: z dobro mero hrupa, odobravanja in nasprotovanja. Ko nihče ni vedel zanjo, si je nihče ni želel. Nato so ljudje brali v časopisih, da so neke izumili radioaparata, kombiniran z brezplačnim kinom. Nato so se ti aparati začeli pojavljati po trgovinah, formirali so se televizijski studiji, ki so začeli s programom: najprej z občasnimi, nato z rednimi. TV si je začela utirati pot. Gotovo je, da si bo v najkrajšem času priborila mesto, tako kot gledališče, film, radio. Toda ne kot imitacija gledališča, ne kot inačica filma, ne kot vizualizacija radia: kot novo izrazno srdstvo.

Tega, v kakšnem žanru bo dosegla najvišjo raven, kje bo morala pustiti prednost svojim starejšim bratom, kje jih bo popolnoma izpodrinila, danes ne moremo vedeti. Le ugibamo lahko. Nečesa pa se moramo zavedati: njene velikanse tehnične priročnosti in dosegljivosti. Možnosti, da pride k vam na dom. Živimo v stoletju tehnike in, pravilo, vedno večje želje po komodnosti.

Vid in sluh sta najvažnejša med čuti, s katerimi se orientiramo v okolici. S kombinacijo teh dveh čutov, očesa in

hac pripravljeno, enkratni program: posebno v začetni fazi se bo vsak TV studio zaradi premajhne izvedbene in tehnične zmogljivosti v izdatni meri posluževal za posnetih filmov, ki se dajo emitirati v TV mrežo s pomočjo dokaj preproste priprave — teletona. Kakšna bo vloga filma v nadaljnjih razvojnih fazah TV, je težko reči. Ugibati moremo dvojice: ali bo TV redno predstavljanje filmov popolnoma opustila in uporabljala le posamezne inserte kot material k TV oddajam ali pa bo filmska produkcija zaradi naraščajoče

v staro, dobro gledališče. Morda bodo spet odkrili čar konvencije, ki jo gledalcu vsiljuje gledališče in s katero sta popolnoma pomela i film i televizija. Konvencija scene, ki predstavlja »resnično« sobo, trg, gozd. Konvencijo akcentuiranega igralčevega govora. Konvencijo, da je na odskih deskah vse mogoče.

Običajna reakcija gledalca na (uspeli) TV program je dvojna: vtis gledanja in poslušanja z zanimanjem, vendar brez večjega občutka sodelovanja: športni prenos, prenosi aktualnih dogodkov. Ali pa istovetnje, sodelovanje s programom: »quiz« oddaje, TV drame.

TV drame: tu se najlaže primerjamo gledališče in TV. — Navedel bi opazanje Drage Ahačičeve in sestavka o obisku v pariških TV studijih (Naša sodobnost): še najbolj se TV dramam približuje gledališče v krogu (ali morda obratno — op. p.).

Ena od gledaliških konvencij, ki je pri TV popolnoma odpovedala in ki jo je odrglo tudi gledališče v krogu, je tradicionalno postavljanje treh sten scene, četrta pa je fiktivna, »prozorna« in omogoča gledalcu, da sledi dogajanju. To je povsem naravno in prav v dvorani, povsem nemogoče pa je na TV zaslonu. Prav tako smešno učinkuje poudarjeno, privzdignjeno govorjenje igralca, ki je v gledališču potrebno pač zato, da slišijo tekst tudi tisti na galeriji. Nadalje: gledalec v dvorani sledi dogajanju z ene same točke, medtem ko ima TV kamera teoretično nešteto možnosti zornih kotov.

Pri TV odpade nujnost pravila o enotnosti kraja, časa in akcije. Dogajanje se (v zavesti gledalca) lahko razvija istočasno na treh, štirih različnih scenah. Gledališče si more privoščiti eno ali dve vračanih akcije v preteklost, TV si jih more privoščiti na tucate. Seveda: takoj nastane vprašanje, koliko si je to želeli z umetniškega gledišča. Najbrže TV ne bo nikdar tako zelo mešala kraja, časa in akcije kot film, temveč bo v tem pogledu med filmom in gledališčem ubrala nekakšno srednjo pot.

Slovenska TV: ustavljal bi se pri dveh TV dramah. Luisa Treves: Don Juanovo pismo, Mario Mattolini, Mauro Pezzatti: Obiskovalec.

Mimogrede: Slovenska in jugoslovanska TV postavlja samo sebe v fazo eksperimentalnega programa. Vsaka oddaja nosi ta napis. In vendar je ta okvir v marsikateri oddaji kvaliteten že močno pretrasa. Marsikatero stvaritev lahko mirno in njej v prid primerjamo s stvaritvami tujih TV postaj, starejših in tehnično bolj izpopoljenih.

TV že po svoji naravi zahteva delo v skupini. Ta nujnost je tu še mnogo večja kot pri filmu, kjer je skupinsko delo potrebno zaradi časa in produkcijskih stroškov. TV zahteva od ekipe izvajalcev še mnogo več, kot je sodelovanje. Zahteva dovršeno harmonijo med vsemi člani. Prav tako, kot se to zahteva od posadke

bombnika — in tudi iz istih razlogov: če en sam član odpove, je stvar končana. Ponašljanja ni.

Don Juanovo pismo: spretno, lahko napisano, ne preveč zahtevno dramsko delce holandske avtorice. Z dobršno mero ironije na račun, recimo, ženskega pohlepa po dovršenem moškem, po Don Juanu. Tega v igri sploh ne vidimo, ker je bolan in leži v sosednji sobi. Pred vrati pa se zbere vse njegove ljubice in tiste, ki bi hotele biti ljubice. Vse hočejo do njega. Vse se v ta namen poslužujejo najbolj spretnih, pa tudi najbolj smešnih ženskih zvijačic. Situacijsko-komična zmešnjava, ki jo spretno vodi, zapleta in razpleta Leporello — Souček, dokler je na Juanov ukaz končno ne razplete. Duhovita enodejanka, ki ji je režiser Mirč Kragelj z ustreznim ritmičnim valovanjem notranje napetosti dal primerno, ustrezno obliko.

Obiskovalec: TV drama, ki sta jo po Stevensonovi noveli Markheim priredila italijanska televizijska delavca Mario Mattolini in Mauro Pezzatti. — Prva izvedba izven Italije. — Novelo, že po Stevensonu dovolj fantastično in grozljivo, sta z izrazito televizijskimi sredstvi uspela prignati do skrajnih napetosti psihološke kriminalke. Morda sta šla včasih celo nekoliko predaled: da postane vsa ta televizijska izrazna sredstva sama sebi namen. Vendar samo včasih. Režiser Fran Žižek je s postopnim stopnjevanjem napetosti znal pri gledalcu odlično vzbuditi to, kar si je zamislil Stevenson in sta izpolnila Mattolini in Pezzatti. Obenem je bil to za režiserja in slovensko TV nekaj ognjeni krst: pokazala je, da je kljub omejenim tehničnim možnostim sposobna interpretirati tudi takšne, zelo zahtevne TV tekste. —ab—

Vinko Tušek: Kmet (lesorez)

Talent med vrsticami

Krstna predstava dramskega prvenca Marjana Rožanca »Jutro polpreteklega včeraj«

Letošnja gledališka sezona je bila doslej vseskozi razveseljivo razgibana, saj nam je prinesla vrsto krstnih predstav izvernih gledaliških del slovenskih avtorjev, do konca sezone pa se jih bo predstavilo slovenskemu občinstvu še nekaj.

Tako je pred nedavnim ljubljansko komorno gledališče Ad hoc v Viteški dvorani Križank prvič prikazalo novo dramsko delo pisatelja Marjana Rožanca, ki ga sicer poznamo kot nadarjenega novelista po njegovi zbirki novel »Mrtvi in vsi ostali«.

Bolj kakor navadne premiere vzbujajo v gledalcih krstne predstave vedno nekak občutek svečanega pričakovanja, ki pa potem skladno z razvojnimi odraščanja raste ali pa upada in se na koncu izgubi v nič. Prvi vtis, ki si ga gledalec ustvari, pa je navadno odločen in se tudi ob poznejšem gledanju le malo izpremeni.

Kot nedvomno nadarjen pisatelj se je Rožanc pokazal že kot novelist ostrega daru opazovanja, spretnega karakteriziranja oseb in gladko tekočega teksta, zanimive in privlačne tematike. Vse to zadržuje za pisca »navadnega«, prozajnega, pisanje odrskih del pa zahteva še marsikaj drugega. Prvi predpogoj je seveda vsaj kolikor toliko solidno obvladanje odrskega prostora, brez česar je zadovoljiva uprizoritev skorajda nemogoča. Tudi dobra režija — obrtniško slabotnemu delu navadno ne more dosti pomagati, ker so take pomanjkljivosti le vse preveč očitne. Razumljivo je, da je v Ro-

žancem prvenca mnogo čisto formalnoobrtinskih napak, ki jih nikakor ne bi bil zaželel, če bi bil kaj več poznal zahteve, ki jih terjajo pogojno uprizorjanja na odrskih deskah. Mladi avtor je hotel preko svojih oseb predvsem izraziti misli in lastna razgibanja, ne da bi bile besede, ki so jih izgovarjale osebe v njegovi drami, trdnje in bolj organsko povezane s karakterjem nastopajočih. Trenutno sicer bistro domislilo, ki se mu je med pisanjem utrnula, je avtor brez kakršne koli globlje potrebe priložil kateremu koli izmed treh nastopajočih.

Snov za svojo dramsko dvo-dejanko si je Rožanc »izposodil« pri samem sebi — iz svoje novele Prijatelj (v zbirki Mrtvi in vsi ostali), samo da je tukaj skušal konflikte poglobiti in bolj obdelati, avtorografska nota pa je v drami nekoliko zabrisana. Pisateljeva zasnova pri oblikovanju snovi v dramo je bila vsekakor dosti širša, kakor je sedaj, v svoji dokončni obliki. Poskus

obravnava problematike današnje mlade generacije, oziroma njenih treh predstavnikov, različnih karakterjev, vzgoje in pogojev, v katerih živijo, je zvođenel v nesmiseln zaključenem krogu, ki ga je — morda nehote — zaprl sam avtor.

Osnovna figura drame naj bi bil zoprno činični Ludvik, ki z mnogo besedi prikazuje samega sebe čim bolj nesimpatičnega, umazanega in odbijajočega. Čemu na primer nje-jedova izjava, »da se ne bo več umival, ker želi biti umazan, da bo smrdel sebi in drugim?« Zeleno izolacijo bi lahko dosegel tudi na kak drug, bolj okusen način. Vendar pa Ludvik izolacije niti noče in izpade vse njegovo napiheno govorjenje prazno, kot trma razvajenega otroka. In tega pač nihče ne jemlje resno. Morda starši?

Ludvikov »protiigralec« Primož, sin razlaščenega očeta, je papirnata oseba, ki je na odru le zato, da »draži« Ludvika s svojo navzočnostjo, vpludno ustrežljivostjo in »lepo preteklostjo«. Nekaj besed in angel-ska potrpežljivost, ki pa je — kakor smo videli v njegovih besedah — samo krinka velike čustvene prizadetosti in odpora, so njegova karakteristika. Vendar pa je njegov vpliv na »prijatelja« Ludvika pre-majhen, celotna osebnost pa blede in premalo plastična.

»Jabolko razdora« (čeprav tu res ni bilo bistvene potrebe) naj bi bilo deklica Helena, ki jo skušata prikleniti nase oboja — tako Ludvik kakor Primož, vsak na svoj način — kot pri Primožu se nam tudi ob Heleni vsiljuje domneva, da je pravzaprav nepotrebn. Vso stvar bi — najbrže dokaj bolj izpeljal avtorjev ljubljenc,

Ludvik sam. Seveda v tem primeru ne bi prišlo do drame, toda — kdo pa pravi, da je treba v vseh pogojih in če snov ni dramska, drame tudi pisati?!

Ludvika je srečno upodobil Lojze ROZMAN, za to vlogo je bil kot nalašč; prenapet, zoprni nergač brez vzroka, odbijajoč in neprijeten. Primož Draga MAKUCA je bil pač to, kar je avtor zanj predvidel; svojo vlogo je odigral zelo prizadevno. Čemu na primer nje-jedova izjava, »da se ne bo več umival, ker želi biti umazan, da bo smrdel sebi in drugim?« Zeleno izolacijo bi lahko dosegel tudi na kak drug, bolj okusen način. Vendar pa Ludvik izolacije niti noče in izpade vse njegovo napiheno govorjenje prazno, kot trma razvajenega otroka. In tega pač nihče ne jemlje resno. Morda starši?

Kakor smo že v začetku rekli, bi morala neizkušnemu (a nadarjenemu) avtorju pomagati pri prikrievanju vrzeli vsaj režija — in inventura, razgibana, spretna. Rožanc je imel smolo — režija (Draga AHACIČ) v odrski upodobitvi njegovega dramskega prvenca ni igrala vidneje vloge.

Scena arh. Mirka LIPUŽIČA je funkcionalno ustrežala, prav tako spremna glasba Acija MÜLLERJA.

Konec Rožancove dramske skice sicer ne prinese nobene rešitve za avtorja niti za njegovega junaka, toda gledalec si le oddahne, ko spozna, da naši mladi ljudje živijo in rezonirajo močno drugače kakor Ludvik, Primož in Helena na odru. Posnemanje Osborna in njegovo vsajanje na domača tla ni Rožancu zaželenih sadov. Izjemni ljudje rodijo izjemne konflikte, izjemnost za vsako ceno pa ni zdrava. Pa tudi — zakaj?

D. KRAIGHER

Studenti Akademije so se na koncertu izkazali kot pravi mojstri

ušesa, objektivna in mikrofona, je TV dala gledalcu (poslušalcu) možnost, da je istočasno prisoten na dveh krajih. S tem je pogojena tudi enkratnost televizijskega programa: napake je mogoče predvideti, ni pa se mogoče predhodno zavarovati pred njimi.

S tem še ni rečeno, da TV posreduje izključno živi, ad

vloge TV prisiljena prepustiti izvajanje svojih dosežkov v TV omrežju. Iz te variete sledi še ena zanimiva posledica: ljudje bodo gledali filme doma in kinodvorane bodo izgubile svoj namen. Ker pa se bodo ljudje le želeli malce razgibati in ker je človek vendarle družabno bitje, bodo začeli spet v večji meri zahajati

LJUBEZEN

By our first and fatal interview

mesto, v mestu neka hiša, v hiši je soba, v sobi miza in za mizo je dvojica. Midva.

»Da, nobenega ni.« Naslonil sem se na stol. Malo sem posolil grah.

»In malo paprike.«
»Vzel sem iz paprike.«
»Zares boljše je. Morda bi nama prinesla dva decija?«

»Vi ste razpisnik. Sicer pa delajte s svojim denarjem, kar hočete.«
Nekaj podobnega je bilo treba storiti. Hitro sem izračunal: tramvaj odpadke. Zakaj bi jemal mesenico? Soba imam blizu fakultete in blizu menze. Drugam pa se verjetno ne bom vozil. Če pa bom šel, grem lahko tudi malo peš. Lahko tudi plačam, saj denar bo »Stefica, ali bi nama prinesli dvakrat po decij žemca?«

Dobra natakarka naju je pogledala.
»Bom, ko sta tako mlada in lepa.« Odšla je za pregrajo in slišati je bilo, kako pri točanju naroča dva dec. Kmalu se je vrnila s kozarcem za dva dec.
»Toda jaz sem mišl...«
»Pustite sedaj, je dejalo dekle. «Saj ne bom dosti pila. En kozarec zadostuje.«
»Dobro. Odpijte torej vi svoje.«
Dekle je vzelo kozarec in odpiho dobro polovico. »No, pijš pa lahko,« sem pomislil. »Ah! se je oddahnila. «Tudi to je kar dobro. Prav prijalo mi je po papriki.«
»Hočete se malo?« sem se delal kavalirja.

»Ne, saj sem popila več kot polovico.«
Počasi sem pil. Vino je bilo malo bolj kislo kot tisto v vinarni, vendar še vedno dobro. »Kako se sedaj hitro mrači,« sem pomislil. Ura ni več kot štiri. Največ četrta na pet.

»Kaj ste se zamislili?« je vprašala. »Vedno tako se mrači,« sem dejal.
»Počasi bi lahko šla.«
»Kam nameravate popoldne?«
»Sla bom h kolegici. Skupaj se učiva. V svoji sobi ne morem kuriti.«
Bilo je nekako jasno, da moram imeti kontrolno nad njenim popolnnevom.
»Kaj pa če bi šla v kino?«

Nasmejala se je. »Kaj bi šla gledat?« Imenoval sem nek film.

Zapustila sva kino in še vedno sva skupaj. Molčiva. Hodiva počasi in približujeva se čudnim, skrivnim krajem v mestu.
In tako sva našla kotiček v senci nekega železnega stebra. Obrnila sva se drug k drugemu — do sedaj se nisva niti dotaknila — in si padla v objem. Svet se majhe; tramvaj-ske tračnice valovijo, pročelje za nama postaja neprodoren zastor in najino obzorje je zoženo na prostor med dvema paroma očmi in se vedno bolj manjša.

Kot da se v tem času popolnoma zavedava minljivosti trenutkov, se pogansko in strastno poljubujeva.

Hlastno me objema, kot da bo nekaj zamudila. »Pojdiva nekam,« pravim. »Ne, ne,« odvrne. Nenadoma se zavem oči oken za nama. Toda obrnem se in one izginejo. Spet je pred menoj obraz in ničesar drugega. In novi prostor teme.

Prihaja mi vse bliže. Za obleko čutim njeno telo. Bedra ji postajajo nemirna.
»Poznaš ti to,« ji kričim v uho. »Izvežbana si, ali ne?« Bogve, s kom vse si bila... in jo udarim v laktotnico.
Na ničesar nisem mislil, ko sem udaril, in morda je bila le šala. Verjetno je bila samo šala. Nisem je mislil močno udariti. Verjetno je niti nisem močno udaril. Toda nagnila je glavo in se odmaknila od mene. Molči.
»Saj te ne boli resno? Oprost...«
Se vedno ne govori, vendar mi naslanja glavo na rame. To ni več ljubezenska kretnja, to zahteva zaščito in usmiljenje.
»Ne morem priti do sapa« — pravi in potem spet molči.
»Jaz — — — zares...«
»Ah... pust... Saj ti nič ne rečem...«
Z roko se drži za laktotnico. Morda bi se malo vsedla... Popila kozarec vode... Bilo bi ti laže... Ne vem nič drugega...
»Pojdiva... Da nekej malo na miru pose-

diva... Ni daleč, ali ne? Samo za trenutek... Moram domov...«

»Tu čez je. Vklaplil bom električno peč. Malo se boš vsedla in segrela. Videla boš, soba ni slaba.«

In tako sva dospela do moje grde, hladne veže, vzpenjava se, ona molči, drživa se za roke, pazljivo odklepa — iz gospodinjine sobe se svetilka na hodnik — moja soba je blizu gospodinjinih vrat.
»Soba ni slaba? Spominja me — spominja me na presledek na kakem boljšem stopnišču,« pravi ona, ko sva stopila.
»Kaj? Zdi se mi čisto prijetna...« se postavim v obrambo svoje sobice.
»Da, da, čisto prijetna,« se strinja in gre iz kота v kot. Zloži mi knjige na mizo, popravi stojalo. Vklapljam peč in se obrnem: soba je drugačna. Pepelnik je na sredini mize, in sicer čist. Zavosa na oknu je poravnana in je videti popolnoma sveža.

»Kako ti je?«
»Obrne se.« Malo mi je odleglo.
»Se vedno želiš kozarec vode?«
»Kozarec vode? Da, seveda.«
Vzajemno neroden kozarec s stola, ki mi služi kot nočna omarica, in tiho odidem v kopalnico. Kozarec je moten od umazanije. Izrečem psovko in kozarec pozljivo umijem. Po tem se po prethil zopet vrnem v sobo. Slišim, da se gospodinja premika v svoji sobi. Stopim v sobico. Sedim na ležišču in me gleda. Zroč ji v oči, se ji približam in ji ponudim kozarec. Vzame ga. Dajem ji neko čudno piščo in nagmem nad njo čakan, da bom videl, kako ji bo všeč. Odpije samo nekoliko — kot da poskuša — in odloži kozarec na stol.

Se vedno se gledava, š še vedno sem nagnjen nad njo, prihajam ji vse bliže, pripravljena je, da me sprejme — jaz se vržem k njej.
Pozneje ugasmem luč in dolgo leživa v mraku. V električni pečici rdeče žare tri proge.

Zavonji zvonec, in sicer dvakrat, znak da je za mene, vendar se ne premaknem. Slišim

gospodnjo, ko gre po hodniku in odpre vhodna vrata. Vstanem, si uredim obleko, prižgem luč. Gospodinja potrka na moja vrata.

»Izvolite?«
»Doma je,« pravi nekemu na hodniku. In meni:
»Išče vas prijatelj.« In odide v svojo sobo. Dekle se je neverjetno hitro uredilo. Hočem oditi na hodnik, toda moj obiskovalec že stopi v sobo.

To je nek prijatelj. Ni pričakoval takega položaja in se ustavi na vratih, vendar ga pristrno pozdravim.

»Ce motim...«
»Brez skrbi,« mu pravim. »Sedi. Kolegica si je prišla sposoditi skripta za modernni jezik.«
»Ostanem samo trenutek,« pravi Franjo. »Da se vsaj malo segrejem, razumi me, Zinga, ta zima...«
»Pusti to, vesel sem, da si prišel...«
»Jaz tako odhajam,« pravi dekle in vstane. »Zal bi mi bilo če motim,« pravi prijatelj. »Niti najmanj,« pravi dekle. »Zbogom. Drago mi je bilo.« Ponudi mi roko.

Spremim jo na hodnik in v tem trenutku se pojavi gospodinja. Ne vem kakšen izgovor je našla, da se je prav ta trenutek pojavila nahodnik. Od srca sem ji preklel vse na svetu. Stala je, kot da se ona poslavljala od dekleta.

»Torej zdravo, Zinga,« me je ogovorila z vzdevkom, ki ga je malo prej uporabil moj prijatelj. Doumel sem, da si nisva povedala niti imena. In hvala za skripta.

A ta prekleta baba je stala poleg kot tatova žena!

Najprej ta Franjo... In sedaj še ona. Ne morem se niti posloviti, kot je treba, niti se dogovoriti za naslednji sestanek.
»Hvala tebi,« sem dejal. Zvenelo je neumno. »Videla se bova na fakulteti, ali ne?«
»Zakaj ne?« pravi indiferentno. »Klanjam se, gospa,« pravi gospodinjo.
»Na svidenje, gospodična,« pravi hinavsko gospodinja. »Ali ni sobica čisto prijetna — kakšne sobice dobivajo danes študenti.«
»Da,« pravi dekle. Pogleda me. »Zdravo,« pravi. »Zdravo,« ji odvrnem. Bilo je zelo žalostno. »Na svidenje,« pravi spet moja baba. In pote — zapre vrata.
»Gospod Tomo,« pravi. »Zelega bi z vami spregovoriti nekaj besed.«

Hitro sem odšel proti svoji sobi, toda sedaj sem se obrnil.

»Izvolite, gospa,«
»Gospod, Tomo, vi veste, da ne plačate dosti za to sobico. To ni bogve kakšna sobica, vendar je čisto dostojna za enega študenta. In dovolj poceni. Glejte, moja prijateljica Elza išče ravno tako sobico za šest tisoč. Če sta dva, potem vsak po tri in pol. Vi me razumete. Mi smo se točno dogovorili, da se bomo izogibali ženskih obiskov. Pravzaprav, dogovorili smo se, da ženskih obiskov ne bo.«

Zopet sem jo sam pri sebi od srca opsoval. »Toda, gospa, saj vendar ne morem napoditi kolegice, ki je prišla ta trenutek, da bi ji posodil knjigo.«

»Dobro vem, kakšne so te knjige. In vem, koliko časa je potrebno, da se posodijo. In ne maram, da bi sosedji karkoli govorili. Meni to ni potrebno. Oprostite, toda če se to ponovi, bom smatrala, da ste kršili svoj pod-najemniški dogovor in bom temu primerno postopala.«

»Ali niste malo pretifrila, gospa Rogoborski,« sem dejal. Toda res je bilo, da sem sobico dobil razmeroma poceni in se nisem upal ostreje nastopiti. »Ce vas tako moti, bom pazil...«

»Najbolje bo, da pazite.« Z glavo je pokazala proti mojim vratom. »Pravzaprav nimam rada nobenih obiskov.«

Odprl sem usta, da bi nekaj dejal, toda ona mi ljubezljivo pravi. »Lahko noči! in se umakne.«

Za nekaj trenutkov sem obstal na hodniku in zaželel Franjevim in gospodinjinih soročnikom nekoliko hudobnih želja. Toda ko sem odpral vrata, mi je prišlo na misel nekaj drugega. »A li ni ravno to dobro? Ali ni ravno zaradi tega položaj jasnejši, očiščen? Ali nisem s tem osvobodil zapletnega odnosa, ki bi sčasoma prinesel mnoge neprijetnosti? Ali se ni, na nek način, ravno tako dobro izteklo?«

In odprl sem vrata. Franjo je sedel na nizkem stolu in me gledal, kot da preiskuje obraz. V roki je držal knjigo, ki jo je še vedno listal, čeprav je že zdavnaj dvignil oči od nje.
Potem mi je zastavil neko nedelkatno vprašanje.
»Ce vsaj bi,« sem se skromno zlagal.

Tekmovanja se je udeležilo nad sto študentov

Smučarsko prvenstvo v Kranjski gori

Po večletni prekinitvi je bilo letos spet državno študentovsko prvenstvo v smučanju. Organizirala ga je Zveza študentovskih športnih organizacij ljubljanske univerze. Izvedbo pa je prevzel Akademski smučarski klub Olympia. Prvenstvo je bilo 12. in 13. marca v Kranjski gori, in sicer v naslednjih disciplinah: slalom za študentke in študente, tek na 12 km za študente, na 5 km za študentke, veleslalom za študentke in študente in štafeta 4x6 km za študente. (Prvenstvo ljubljanske univerze v veleslalomu je bilo na sporedu v nedeljo, 13. marca.)

Organizatorji so pričakovali, da se bodo prvenstva države udeležili zastopniki vseh univerzitetnih centrov. Zal pa so se poleg ljubljanske ekipe pojavile še ekipe iz Sarajeva, Zagreba in Beograda. Na tekmovalstvu so bili povabljeni še študentovski smučarski klubi iz Dunaja in Gradca, italijanskih študentov pa v Kranjsko goro ni bilo.

Upravni odbor Zveze študentovskih športnih organizacij iz Ljubljane se je odločil, da bo omogočil tekmovalcem ljubljanske univerze, da bodo lahko nastopili tudi v slalomu, kar prej niso predvideli. S tem je tekmovalstvo na zanimivost precej pridobilo, pa tudi ljubljanski študentje so preživeli dan več (zaj v slabem vremenu) na snegu.

Zal je organizatorje, posebno pa tekmovalce, oviralo slabo vreme, saj je v petek in soboto ves dan snežilo, tako da je bi-

lo vse dotedanje delo pripravljalnega štaba zaman in je bilo treba vse na novo pripraviti. Tako so se tekmovalnja precej pozno začela.

Vseh zamud in ostalih organizacijskih napak pa ne gre pripisati organizatorjem ali muhastemu vremenu. Veliko mero odgovornosti za zamude nosijo tekmovalci sami, ker se niso pravočasno javili na določenem mestu. V bodoče bi se takim nevarnostim izognili z ostrejšo disciplino, pa čeprav bi s tem prizadeli več tekmovalcev.

Organizatorji pa so pogrešili v tem, da so imeli v skupini za pripravljane prog tudi smučarje-tekmovalce. Precej naravno je tudi bilo pričakovati pomoč ostalih tekmovalcev, ki so bili zelo »lačni« snega, poleg tega pa so imeli tudi vozovnice za vzpenjačo, katere so jim brezplačno razdelili organizatorji.

Državno študentovsko prvenstvo v smučanju je bilo prvo večje tekmovalje, ki ga je organizirala ljubljanska ZSSO, zato smo z organizacijo lahko kljub nekaterim pomanjkljivostim zadovoljni. Studentovsko prvenstvo lahko po številu nastopajočih primerjamo z državnim prvenstvom, saj je nastopilo okrog sto tekmovalcev. Ta množična študentovska športna prireditev je privabila v Kranjsko goro tudi nekaj gostov, ki so z zanimanjem spremljali tekmovalje. Med gosti so bili tov. Pernuš, predsednik Univerzitetnega sveta, tov. Markič, sekretar Univer-

zitetnega komiteja ZKS, predsednik Univerzitet. odbora ZSJ tov. Rugelj in zastopnik Zveze študentovskih športnih organizacij Jugoslavije tov. Levajac.

Na državnem prvenstvu ljubljanci odločno prvi, Sarajevčani drugi, tretji Zagrebčani

Tekmovalje v slalomu je oviral sneg, ker je snežilo ves čas tekmovalja. Vidljivost je bila precej slaba, tako da so nekateri tekmovalci prezrli vrata in so bili diskvalificirani. Proga sama je bila za naša dekleta nekoliko pretežka, saj so doseglja precej slabše čase od rutiniranih Avstrijk.

Tekmovalje v slalomu so upoštevali za državno prvenstvo, medtem ko je bilo tekmovalje v slalomu le prvenstvo ljubljanske univerze. Tekmovalci so bili razdeljeni v dve skupini z ozirom na registracijo pri Smučarski zvezi Jugoslavije, torej z ozirom na kvaliteto. Poleg naših državnih reprezentantov in tekmovalcev I. in II. razreda so bili tudi vsi Avstrijci boljši od naših neregistriranih tekmovalcev. Gotovo bodo naše bralce bolj zanimali rezultati državnega prvenstva in prvenstva naše univerze.

Rezultati univerzitetnih reprezentance:

- Slalom:**
1. Centrih Lidija, Lj., ekon., 2.15.1
2. Gregorič Majda, Zagreb, 3.03.9

Studentke:
1. Centrih Lidija, Lj., ekon., 2.15.1
2. Gregorič Majda, Zagreb, 3.03.9

- Studentje:**
1. Arzenšek Stanko, Lj., ekon., 0.50.0
2. Katnik Alojz, Lj., met. rud., 0.50.0
3. Kantušar Igor, Lj., strojna, 0.52.1
4. Udri Milan, Lj., medic., 0.57.0
5. Matijević Ivica, Sarajevo, 1.13.1
6. Kasjak Marjan, Beograd, 1.18.1
7. Pavlič Nenad, Zagreb, 1.20.9
8. Filipović Ljudevit, Zagreb, 1.22.4
9. Šturman Darko, Zagreb, 1.28.0
10. Kelenović Fahrudin, Sar., 1.29.1

Teki:
1. Černe Cilka, Lj., VSTV, 16.13.5
2. Grinčič Meta, Lj., VSTV, 16.28.8
3. Anderlah Slava, Lj., VSTV, 21.45.0

Studentje:
1. Reč Jaka, Ljubljana, 30.18
2. Svet Bogdan, Ljubljana, 31.34
3. Velepec Tone, Ljubljana, 32.54
4. Uraut Adolf, Ljubljana, 33.15
5. Lukič Slobodan, Sarajevo, 41.33
6. Tažanović Sveto, Sarajevo, 42.07
7. Halvo Abdulah, Sarajevo, 47.56

Ekvipni plasma so sodniki računali po tabelah mednarodne smučarske zveze, po katerih teki prineso precej točk, tako da so Sarajevčani, ki so tekmovali v teku in štafeti po točkah prehiteli Zagrebčane, ki so bili v slalomu boljši od njih.

Točke:
Ljubljana 1386.24
Sarajevo 800.62
Zagreb 355.32

Na prvenstvu ljubljanske univerze zmagali geodeti

V nedeljo je bil na sporedu veleslalom in štafeta 4x6 km za študente.

V veleslalomu za državno in prvenstvo ljubljanske univerze so bili doseženi naslednji rezultati:

- Studentke:**
1. Nikačević Ida, Sarajevo, 2.19.4
2. Hafner Tatjana, Lj., kemija, 2.31.1
3. Centrih Lidija, Lj., ekon., 2.32.2
4. Kuljiš Mirjana, Lj., nar., 2.40.5
5. Pogačnik Alenka, Lj., pravo, 3.21.3
6. Čučulović Erika, Lj., elektro, 3.56.6

Tudi »vizuelni« prijatelji

7. Korenini Majda, Lj., med., 4.01.9
Studentje:
1. Jemec Janez, geod., 1.35.8
2. Kantušar Igor, strojna, 1.36.0
3. Prestor Ziga, ekonom., 1.36.4
4. Rotar Jože, geod., 1.40.1
5. Arzenšek Stanko, ekonom., 1.40.1
6. Tkavec Edo, VSTV, 1.41.0
7. Udri Milan, med., 1.46.0
8. Tkavec Milan, VSTV, 1.47.0
9. Matijević Ivica, Sarajevo, 1.47.5
10. Katnik Alojz, rud. met., 1.49.1
11. Verbič Drago, VSTV, 1.50.4

12. Gornik Drago, gozd., 1.51.5
Pust Borut, med., 1.51.5
14. Dvoržak Miro, VSTV, 1.52.5
15. Kuhar Ignac, strojna, Rozman Gide, rud. met., 1.52.5
Štafeta 4x6 km:
1. Ljubljana 1.34.54
2. Sarajevo 2.00.05

Ekvipni prvak ljubljanske univerze je ekipa geodetov (Jemec, Rotar, Knez) s časom 4.30.8; sledijo ekonomisti (Prestor, Arzenšek, Krašovec) 4.35.5; VSTV (Tkavec E., Tkavec M., Verbič) 4.36.4; strojna, medicina, elektro, gozdarska, gradbena in kemija. Ostale fakultete niso imele popolnih ekip. V nedeljo zvečer je bila v Domu Janeza Porenta svečana razglasitev rezultatov in podelitev pokalov in diplom. Organizatorji so pripravili za tekmovalce trideset pokalov, vendar niso vseh podelili, ker skupine »C«, v kateri naj bi nastopili starejši študentje in absolventi, ni bilo. Pokal za ekvipnega državnega študentovskega prvaka v smučanju je izdelal tov. Pernuš zastopniku ljubljanske ekipe. En pokal je odšel v Sarajevo, ostale pa so si razdelili avstrijski gostje in ljubljanski študenti.

V zaldjučnih besedah je tov. Levajac poudaril važnost podobnih študentovskih športnih srečanj, še posebej pa je naglasil, da je treba stremeti za tem, da se jih bodo v bodoče udeležili zastopniki vseh univerzitetnih centrov. Zahvalil se je jim športni organizaciji ljubljanske univerze in organizatorjem, ki so se precej trudili pri izvedbi prvenstva.

Okvirni program telesne vzgoje za brigadirje že izdelan

Tekmovalje — najpopularnejša oblika športne aktivnosti

Prve mladinske delovne brigade so že prispele na avto ceste. Njihova naloga je tudi med drugim ta, da bodočim brigadirjem uredijo življenje v naseljih čim boljše. Največ brigadirjev se v prostem času športno in telesnovzgojno udeležuje, zato je treba poskrbeti predvsem za to dejavnost. Oddelek za telesno vzgojo pri Glavnem štabu mladinskih delovnih brigad v Nišu je že pripravil okvirni načrt telesnovzgojnega udeleževanja brigadirjev. Povezali so se z Zvezo športov Jugoslavije in ostalimi družbenimi organizacijami za telesno vzgojo. Njihov načrt dela se povsem ujema z zaključki I. jugoslovskega kongresa za telesno vzgojo, kar pomeni, da bodo stremeli predvsem za vsestranost in množičnost.

Telesnovzgojna dejavnost brigadirjev se bo odvijala v več oblikah. Če jih naštejemo nekeaj, jasno vidimo, da so predvidene tako, da bo lahko v eni od njih sodeloval prav vsak brigadir. Najosnovnejša oblika je starim brigadirjem dobro znana jutranja telovadba. Poleg te osnovne telesnovzgojne aktivnosti pa bodo na sporedu še tekmovalja v okviru čet in brigad. Ta tekmovalja so lansko leto zajela v nekaterih naših brigadah skoraj vse brigadirje. Ta interna tekmovalja bo treba organizirati tudi letos, saj so nam prav tako tekmovalja dala v janskem letu lepo število športnikov, ki so v tem šolskem letu posegli v športno življenje na naši univerzi. Novost za naše brigadirje bo tudi tekmovalje za ljudsko športno značko.

objektov, kar jim bo gotovo koristilo.

Tudi pri Pripravljalnem štabu za mladinske delovne akcije vsaj v tolikšni meri kot preteklo leto podprla naše napore pri opremljanju brigad. Vsako leto žanjejo agitatorji za brigade prav zaradi uspešnega družabnega življenja, posebno pa zaradi nepričelnega športnega udeleževanja v brigadah največ uspeha. Nekateri navdušeni športniki pa gredo v brigade prav zaradi dobro urejenega športnega delovanja. Upamo, da bo letos športno udeleževanje naših brigadirjev še boljše organizirano kot lani in da bodo brigadirji športniki dosegli na letošnjih tekmovaljih še boljše uspehe. Gre nam pa tudi za to, da z dobro organizacijo športnega življenja v brigadah pridobimo nove, aktivne člane študentovske športne organizacije.

Glavna novost pa bodo posebni seminarji, ki jih bodo organizirale n. pr. Kolesarska zveza, Strelska zveza in Kolesarska zveza Jugoslavije. Na avto ceste bodo poslale svoje inštruktorje, ki bodo seznanjali brigadirje z osnovami različnih športnih zvrsti. Poleg tega pa bodo organizirali tudi posebne seminarje, kjer bodo izločali inštruktorje nižjega športnega kadra, ki ga je ponekod občutno premalo.

Važno delo bodo brigade opravile tudi pri gradnji športnih in telesnovzgojnih objektov v vaseh in naseljih ob trasah. Z gradnjo športnih igrišč bodo poskrbeli samo za lastno udeleževanje, ampak bodo ta igrišča postala važen faktor pri širjenju telesnovzgojnega delovanja v krajih vzdolž avto ceste. Obenem pa se bodo brigadirji praktično seznanili z načnom gradnje cenjenih in preprostih športnih objektov, kar jim bo gotovo koristilo.

Tudi pri gradnji športnih in telesnovzgojnih objektov v vaseh in naseljih ob trasah. Z gradnjo športnih igrišč bodo poskrbeli samo za lastno udeleževanje, ampak bodo ta igrišča postala važen faktor pri širjenju telesnovzgojnega delovanja v krajih vzdolž avto ceste. Obenem pa se bodo brigadirji praktično seznanili z načnom gradnje cenjenih in preprostih športnih objektov, kar jim bo gotovo koristilo.

Namizni tenis

EKIPNO PRVENSTVO UNIVERZE

Letošnje ekipno prvenstvo v namiznem tenisu, ki ga je organizirala Zveza študentovskih športnih organizacij, je bilo 17. marc v dvorani ZNTK Ljubljana. Tekmovalci so tekmovali v dveh grupah.

V grupi A so nastopili registrirani igralci in v treh prijavljenih ekipah je bila ekonomska fakulteta brez najmlajšega člana. V postavi Tomazič, Zajc in Auprih je brez težave osvojila pokal. Škoda je, da se tekmovalja niso mogli udeležiti Kern Bojan in Teran ter Plutova, ker so na pripravah naše reprezentance v Zagrebu za evropski šampionat.

Druga je bila dosedanji trikratni zmagovalca pravna fakulteta, tretja elektro.

V grupi B so tekmovali neregistrirani tekmovalci. Prijavljenih je bilo 10 moških ekip in samo 1 ženska (kemija), kar je kljub pravočasno izdanimi predpisi in razpisu žalosten pojav. Ne morem razumeti, da zadnja leta ne

moremo vključiti v to tekmovalje naših kolegic. Dobro vemo, da je na univerzi vsaj 10 deklet, ki igrajo namizni tenis. Kako daleč smo za drugimi narodi, kjer navadno univerzitetna prvenstva pomenijo več kot državno prvenstvo. Mogoče bi se vodstvo turnirja moralo odločiti za drugačne metode. Lepe nagrade in po turnirju zabava s plesom, torej popolnoma preiti na profesionalno bazo.

Tudi medicinska fakulteta je vredna graje. Prijavijo se, toda o tekmovalcih ni ne duha ne sluha. Skupina B je igrala I. kolo na izpadanje. V finalu so se plasirali takole: 1. elektro (Jazbec, Maček, Podlogar), 2. rudarsko-metalurška (Urančič, Klemenčič, Poljak), 3. pravna in 4. gradbena.

Zelo dobri so bili Jazbec in Maček, posebno Jazbec, ki je z zmago nad vsemi tremi rivali prabil svoji fakulteti prvo mesto. Igralci ekonomske fakultete

(Mavrič, Prelog in Viher), ki so bili glavni favoriti, niso zadovoljni. Pri vseh treh je bilo opaziti pomanjkanje treninga.

Vodstvu ZSSO priporočam, da čimprej omogoči ustanovitev namiznoteniške sekcije in vključi vanjo vsaj dvajset neregistriranih članov, ter jim omogoči redne treninge, saj so namiznoteniške sekcije v naših domovih zaspale. Pa tudi škoda za nekatere, da se pojavijo v dvoranah samo ob tekmovaljih. Morebiti bi s tem pritegnili tudi več deklet.

Izvedbo prvenstva nam je spet omogočilo vodstvo ZNTK Ljubljana. Zal pa se je prvenstvo nekoliko zavleklo, tako da smo morali odigrati zadnje igre z manjši, manj primerni dvoranami. To je do neke mere vplivalo na nekatere izide.

Organizacija je bila sicer zadovoljiva. Zmagovalne ekipe so prejele pokale in nove diplome, ki jih je izdala Zveza študentovskih športnih organizacij. S. K.

TOVARNA DUŠIKA RUŠE

proizvaja in dobavlja:

Brzjavni naslov: AZOT MARIBOR
Telefon: Maribor 35-48 in 36-48
Teleprinter: 03312
Žel. postaja: Ruše — industrijski tir

Karbid

za avtogensko varjenje, razsvetljavo in acetilensko kemijo

Apneni dušik in Nitrofoskal Ruše

za gnojenje

Ferokrom Suraffine

za jeklarsko industrijo

Elektrokorunda

za bruse in brušenje

Kisik in Acetilen

za rezanje in varjenje kovin

Taljeni magnetizit

za elektroizolacijo

»TESNILKA«

TOVARNA TESNIL IN PLASTIČNIH MAS
MEDVODE

priporoča svoje izdelke:

tesnila za motorje in avtomobile domače in tuje
izdelave, navadni in armirani parolit v ploščah,
slojaste plastične mase »izotekst« in »izocart«,
melaminske dekorativne plošče »novoplast«,
ZAHTEVAJTE PROSPEKTE!

Telefoni: Medvode 21, 43 in 50

Elektrarna Medvode

MEDVODE

SE PRIPOROČA

VSEM CENJENIM ODJEMALCEM ELEKTRIČNE
ENERGIJE

TRGOVSKO PODJETJE

„MANUFAKTURA“

PRIPOROČA CENJ. ODJEMALCEM OBISK V SVOJIH POSLOVALNICAH
LJUBLJANA, TRUBARJEVA CESTA 27-1

CICIBAN, Miklošičeva cesta 18
MANUFAKTURA, Čopova ulica 5
PRI VODNJAKU, Ciril-Metodova ulica

PRI JOŽETU, Vodnikov trg 2
MANUFAKTURA, Titova cesta 18
MANUFAKTURA, Trubarjeva cesta 11

POTROŠNIKI, POZORI! ŠT. DITE DENARI

TOVARNA LESONIT

Vam nudi »Lesomin plošče«, kvalitetne in poceni!
Tovarna LESONIT proizvaja LESOMIN plošče v
zelo veliki izbiri barv, kot tudi imitacijah in de-
senih za vsestransko uporabo. Kvaliteta je enaka
»Ultrapasu« ali »Formlku«, cena pa je za 50% nižja.
Prednost je tudi v tem, da so LESOMIN plošče
delane na posebnem lesonitu — proizvodu tovarne
LESONIT, Ilirska Bistrica.

☆

Kupujte LESOMIN plošče pri tovarni LESONIT
ali pri podjetjih, ki prodajajo lesonit. Izkoristite
priliko: plošča je odporna za vročino do 200° C,
zelo odporna za kemikalije, da se prati in čistiti
s vsakim sredstvom — prti bodo odveč.

Tovarna
sulfite celuloze in
strojilnih ekstraktov

»CELULOZA«

MEDVODE

Telefon: LJUBLJANA 51-709

MEDVODE 31

Brzjav: CELULOZA MEDVODE

PRIPOROČA CENJENIM ODJEMALCEM SVOJE
KVALITETNE PROIZVODE.

TOVARNA

KLEJA

LJUBLJANA

ŠMARTINSKA CESTA 50 — YUGOSLAVIA

Telefoni: h. c. 30-368

30-894

Direktor: 30-611

Komerciala: 31-564

PROIZVAJA:

KOSTNI KLEJ ZNAMKE »MAČEK« V BISERIH — PERLAH, VSE VRSTE

KOŽNIH KLEJEV, TEHNIČNO, PREČIŠČENO IN FOTOGRAFSKO ŽELA-

TINO, TEHNIČNE MAŠČOBE, RAZKLEJENO IN SUROVO KOSTNO MOKO

TER ROZEVINO.

PREPRIČAJTE SE O ODLIČNI KVALITETI VSEH PROIZVODOV.

ZAHTEVAJTE NAŠE PROSPEKTE IN TEHNIČNA NAVODILA.

Letos štiri brigade

Priloge za udeležbo študentov naše univerze na letošnji akciji v Srbiji in Makedoniji so v polnem teku. Na letošnji akciji bo sodelovalo 55 tisoč mladincev iz vse Jugoslavije. Mladina bo letos zgradila 102 kilometra ceste v Srbiji od Malošista pri Nišu do Vladčinog Hana in 31 kilometrov v Makedoniji od Udova do Djevdjelije. Ljubljanska univerza bo letos dala štiri brigade v juliju. Pokrajinski klubi se zavzemajo za lokalne akcije.

V začetku marca so se na avto cesti začela prva dela. V dolini Morave pa tudi v Makedoniji so spet zavirale zastave, zapeli krampi in lopate, spet se je oglasila pesem, ki družijo jugoslovansko mladino v enoten delovni kolektiv. Mladina hoče prevzete dolžnosti v celoti izpolniti; objubo, ki je dala predsedniku Titu in socialistični domovini, hoče realizirati celo predčasno. Mladinske delovne akcije so v precejšnji meri postale velika šola za njeno nadaljnjo rast in usposabljanje. Velike delovne akcije, še bolj pa velike odgovornosti in obveze, ki jih je naša mladina prevzela nase, realizacija vsega tega dela mladino trdno in odločno, usposablja jo za velike, popolnoma samostojne akcije, pripravljajo jo na velike življenjske odločitve. Mladinske delovne akcije v veliki meri dajejo mladim ljudem precejšnjo mero samostojnega odločanja, krepijo njeno hrbtenico za vse poznejše življenjske izkušnje. Kako se mladina tega zaveda, zelo jasno kaže nekaj števil.

V preteklih dveh letih je na zvezni akciji sodelovalo več kot sto tisoč mladih ljudi, na lokalnih akcijah, ki niso prav nič manj pomembne, pa več kot 1.200.000 brigadirjev. Vse to nam kaže, kako ogromen interes in kako velika pripravljenost je pri mladih ljudeh, da pripomorejo k hitrejšemu razvoju naše socialistične skupnosti.

Razmere v mladinskih delovnih brigadah so se zadnje čase korenito spremenile. Življenjski in delovni pogoji se ne morejo primerjati z akcijami takoj po osvoboditvi. — V splošnem življenju mladine na delovnih akcijah pripada zelo pomembno mesto družbeni, zabavni, kulturni in športni dejavnosti. Med temi oblikami aktivnosti so zelo pomembni festivali brigadirjev, ki so postali dejanski odraz hotenja, možnosti in potrebe graditeljev Samo na treh festivalih v letu 1959 je sodelovalo preko 25.000 brigadirjev. Delovne akcije so postale množične šole bodočih kadrov za različne panoge gospodarstva in v njih lahko vidimo nek celovit sistem hitrega šolanja in usposabljanja mladih ljudi za najrazličnejše poklice. Tu ne bi posebej govorili o vseh najrazličnejših tečajih, ki jih vsako leto organizirajo v vsakem naselju.

Dela na letošnjih odsekih avto ceste bodo precej naporna, saj bo treba poleg vsega drugega opraviti ogromna zemeljska dela v Gredlički Klisuri, ki spominja na Vranduk, Bujimir in druge zelo težke delovne naloge, vendar smo pre-

pričani, da bo jugoslovanska mladina uspešno opravila tudi ta težki izpit.

Letos mora Univerzitetni odbor Zveze študentov formirati in v juliju poslati na zvezno akcijo štiri brigade s skupnim številom okrog 700 brigadirjev. Pred člane Zveze študentov se postavlja velika odgovornost, da vložijo vse napore, da se brigade pravočasno formirajo, da bi tako odšle na akcijo vsestransko dobro pripravljene. Komisija za mladinske delovne brigade pri Univerzitetnem odboru ZSJ ima s pripravi za nekaj časa polne roke dela in upamo, da bomo v skupnem prizadevanju uspešni.

Študentje ljubljanske univerze so lansko leto svojo obvezo opravili nadvse častno, saj je preko 10 odstotkov celotnega števila vpisanih študentov sodelovalo na delovnih

akcijah. Štiri brigade so sodelovale na avto cesti, ena brigada je sodelovala pri gradnji vodovoda Bašelj pri Kranju, ena brigada pa je sodelovala pri gradnji ceste Ljubljana-Celje na odseku Trojane. Poleg tega je bila brigada tabornikov v Bohinju sestavljena skoraj izključno iz študentov, medtem ko je Celjski študentski klub pomagal pri regulaciji Savinje. Poleg tega so nekateri sodelovali kot strokovni kader v srednješolskih, kmečkih in delavskih brigadah ali pa so bili v štabih naselij.

Prepričani smo, da bo ljubljanska univerza tudi letos popolnoma opravičila zaupanje, ki ji ga daje družba, prav tako pa smo tudi prepričani, da bodo študenti v osnovne organizacije poskrbele, da bomo etično plat bodočega zdravni-

ca, da bi v skladu z načeli visokoskolske izobrazbe.

bil znanje splošnih medicinskih predmetov, prav tako pa tudi nekaterih specialnih stomatoloških predmetov (zobne bolezni, protetika, ekstrakcija zob). Po treh letih in po uspešno opravljenih izpitih bo vsak študent prejel diplomu. Z diplomom bo lahko odšel na teren ali pa bo nadaljeval študij na drugi stopnji. Na teren bodo odhajali predvsem tisti študenti, ki bodo vezani s študenten-

pacijami. Razmišljamo tudi o uvedbi enega tujega jezika. Zelo koristna bi bila tudi specializacija v bodočem četrtletniku, in sicer v treh smereh: za šole, za šport in za rekreacijo in morada tudi za delo po klubih.

Vprašanje: Vaši predlogi za specializacijo ob enem nakazujejo glavno področje bodočega delovanja vaših študentov. Kakšne kvalifikacije bo imel študent po dovršeni prvi stopnji? Ali drugi stopnji reformirane visoke šole za telesno kulturo?

Odgovor: Prva stopnja naj bi dajala predvsem učiteljski kader za osemletke, druga pa za višje in srednje šole. Posebno skrb je treba posvetiti proučevanju možnosti za zdravstveno in za produkcijsko rekreacijo.

Zimska impresija. Foto J. Z.

Je tak odnos pravilen?

Plenum Univerzitetnega odbora Zveze študentov je sprejel sklep o sodni izterjavi zastarelih dolgov. — Potreba bo pa reorganizacija dosedanjega posejanja denarnih sredstev pri Zvezi študentov.

Zveza študentov skrbi tudi za reševanje finančnih problemov svojih članov. Pri nas že od leta 1951 obstojata dva načina reševanja teh problemov: samopomoč in subvencije. Ker pa so bila ta sredstva premanjuna za kritje vseh potreb, je bil ustanovljen Fond študentskih posojil s začetno glavnico 1.000.000.

Pri dajanju posojil je kmalu prišlo do več napak, ki so se pozneje še stopnjevale in končno privedle do tega, da je bilo v marcu ukinjeno dajanje posojil. Vzroki so v glavnem v tem, da se niso posojena sredstva pravočasno vračala v fond. Vendar so vzroki tudi drugačne narave in kažejo na silno neodgovorno ravnanje z družbenimi sredstvi. Tako so posojila dajali včasih brez vsakih porokov, na Univerzitetnem odboru včasih ni bilo naslovov ljudi, ki so si denar sposodili, za izposojeni denar pa navadi niso podpisovali nobenih dokumentov. Skratka, Fond študentskih posojil nam je pokazal, da je pri finančnem poslovanju potrebna velika pozornost. Se-

imajo naslove, so izročili javnemu pravobranstvu o obravnavo.

Smatramo, da bi ob pravilnem poslovanju in seveda predvsem ob določenih, čeprav majhnih moralni vseh ljudi, ki so ta posojila jemali, vse to odpadlo.

Zanimiva in uspešna novost

V menzi Študentskega naselja je bil 22. marca »Razgovor za okroglo mizo o sodobni industrijski revoluciji in njenih družbenih posledicah.« Razgovor je bil popolna nova in pogumna oblika dela Centra. Namesto običajnega predavanja je pet strokovnjakov s svojih stališč v obliki medsebojnega razgovora osvetljevalo osrednje vprašanje. Izvajanja strokovnjakov s tehnološke, ekonomske in delovne plati problema je s sociološkega aspekta povezoval profesor dr. Jože Goričar.

Ciklus zanimivih predavanj na naravoslovnih fakulteti

Združenje študentov naravoslovne fakultete organizira vrsto predavanj pod naslovom

»Borbeni materializem naprednega naravoslovca«. Združenje ima v načrtu tudi debatne večere »O vlogi intelektualca v izgradnji socializma« in o temi »Interesi družbe in interesi posameznika in njih nasprotja«.

Podiplomski tečaj »JOŽEF ŠTEFAN«

21. marca se je začel v kemijskem inštitutu Boris Kidrič podiplomski tečaj za absolvente tehničnih fakultet. Udeleženci tečaja bodo pro učevali osnove atomske in jedrske fizike, metode za merjenje radioaktivnosti in možnosti uporabe radioaktivnih izotopov v industriji. Tečaj bo obsegal predavanja in delo v laboratorijih kemijskega inštituta »Boris Kidrič«, v jedrskem inštitutu Jožef Stefan in v Zavodu za proučevanje materiala.

Razprava o problemih štipendiranja

15. marca je Svet za znanost LRS na svoji deveti redni seji razpravljala o potrebi po večji načrtnosti in sistematičnosti štipendiranja, o kontroli nad študentskimi uspehi štipendistov, o možnosti štipendiranja absolventov, o potrebah podiplomskega študija in znanstveno pedagoških delavcev in o sistemu minimalnih štipendij in dodatnega kreditiranja.

Obisk na združenju VŠTV

VELIKE SPREMEMBE

Leto 1952 je bila ustanovljena VŠTV. Istega leta je bila osnovana tudi študentska organizacija na tej višji šoli. Od tedaj so se izkristalizirale naše ideje in pomen VŠTV za našo telesno kulturo in telesno vzgojo.

Študentska organizacija se do sedaj večkrat stala ob strani problemov, ki bi se jih morala z vso resnostjo in prizadevnostjo lotiti. Prav sedaj stoji pred to šolo take naloge, da jih bodo uspešno rešili le s skupnimi prizadevanji vseh prizadetih (uprave šole, študentov, komisije za telesno kulturo pri IS in vseh ostalih, ki jim ni vseeno kakšen pedagoški in trenerski kader bo diplomiral na VŠTV. Podčrtamo naj predvsem vlogo študentov, študentske organizacije.

Posredujemo vam razgovor o teh vprašanjih s predsednikom združenja študentov na VŠTV. Vprašanje: Vaša želja je, da bi se Višja šola za telesno vzgojo spremenila v visoko šolo s študentskim študijskim programom. Kakšne so možnosti za uresničitev vaše želje?

Odgovor: Ze dve leti se borimo za štiri letni študij. Toda brez podpore in sodelovanja predvsem od osrednjega študentskega foruma je ostalo vse le pri sklepih. Vendar prav letos kaže, da bo stvar stekla. Od sodelovanju komisije za telesno kulturo pri IS, profesorjev in drugih strokovnjakov nam je uspelo. Predlog o spremembi višje šole v visoko bo predložen v obravnavo IS LRS. Upamo, da bo predlog zakona

Priloge za teden pravnikov

V okviru tedna prirejajo jugoslovanske pravne fakultete partizanski marš, ki bo ponazarjal desant na Drvar. Z ljubljanske fakultete se ga bo udeležilo 30 študentov. Maršu se bosta priključili tudi manjša kulturna in športna skupina.

Združenje pravnikov je povabilo v Ljubljano delegacijo študentov zagrebske pravne fakultete. V teku so tudi priprave za obisk iz NOB slavne vasi Rašice. V okviru tedna bodo pravniki izvedli tradicionalno športno tekmovanje med letniki.

Na razgovor o problemih reforme pravnega študija pa so povabili dr. Jožeta Globovnik.

ŠTUDIJ NA MEDICINI OSTANE ENOTEN

(Nadaljevanje z druge strani)

Študentje ljubljanske univerze so lansko leto svojo obvezo opravili nadvse častno, saj je preko 10 odstotkov celotnega števila vpisanih študentov sodelovalo na delovnih

akcijah. Štiri brigade so sodelovale na avto cesti, ena brigada je sodelovala pri gradnji vodovoda Bašelj pri Kranju, ena brigada pa je sodelovala pri gradnji ceste Ljubljana-Celje na odseku Trojane. Poleg tega je bila brigada tabornikov v Bohinju sestavljena skoraj izključno iz študentov, medtem ko je Celjski študentski klub pomagal pri regulaciji Savinje. Poleg tega so nekateri sodelovali kot strokovni kader v srednješolskih, kmečkih in delavskih brigadah ali pa so bili v štabih naselij.

Prepričani smo, da bo ljubljanska univerza tudi letos popolnoma opravičila zaupanje, ki ji ga daje družba, prav tako pa smo tudi prepričani, da bodo študenti v osnovne organizacije poskrbele, da bomo etično plat bodočega zdravni-

ca, da bi v skladu z načeli visokoskolske izobrazbe.

bil znanje splošnih medicinskih predmetov, prav tako pa tudi nekaterih specialnih stomatoloških predmetov (zobne bolezni, protetika, ekstrakcija zob). Po treh letih in po uspešno opravljenih izpitih bo vsak študent prejel diplomu. Z diplomom bo lahko odšel na teren ali pa bo nadaljeval študij na drugi stopnji. Na teren bodo odhajali predvsem tisti študenti, ki bodo vezani s študenten-

Center za marksistično vzgojo študentov

da bi odpadlo pet semestrov na predklinične in pet na klinične predmete. Se bolje pa bi bilo, če bi se predklinični predmeti absolvirali že v prvih štirih semestrih.

Razume se, da bi bilo potrebno pri takem skrajševanju predkliničnih predmetov nadoknaditi teoretično znanje pri predavanjih kliničnih predmetov, tako da bi s tem ne trpel lik bodočega zdravnika!

Vrstni red predmetov bi ostal v glavnem isti, kot je sedaj, kajti vsaka sprememba vrstnega reda bi lahko samo škodovala kvaliteti študija. To

ka. Vsekakor bo ta novost skupaj s predmetno družbene vedne koristno vplivala na družbeno-politični značaj študenta medicine. Tako bomo dosegli, da bodo bodoči zdravniki tudi dobri družbeni delavci, ki bodo lahko reševali vse strokovne in tudi ostale probleme.

V pogledu podiplomskega študija za sedaj ne bo sprememb. Študentom podiplomskega študija je na razpolago specializacija, ob enem pa se jim nudi možnost vsakoletnega izpopolnjevanja ter možnost individualnega podiplomskega študija za dosego doktorata znanosti.

DVOSTOPENJSKI ŠTUDIJ NA STOMATOLOGIJI

Na oddelku za stomatologijo so začeli z reformo sedanjega študija že pred enim letom. Reforma je narekovala predvsem izredno pomankanje zobozdravstvenega kadra na terenu, ob enem pa je reforma na stomatologiji mogoče izvesti zaradi same vsebine študija.

Po programu, ki ga je pripravila fakultetna uprava, bi prva stopnja trajala tri leta, v tej stopnji si bo študent pridol-

pacijami. Razmišljamo tudi o uvedbi enega tujega jezika. Zelo koristna bi bila tudi specializacija v bodočem četrtletniku, in sicer v treh smereh: za šole, za šport in za rekreacijo in morada tudi za delo po klubih.

Vprašanje: Vaši predlogi za specializacijo ob enem nakazujejo glavno področje bodočega delovanja vaših študentov. Kakšne kvalifikacije bo imel študent po dovršeni prvi stopnji? Ali drugi stopnji reformirane visoke šole za telesno kulturo?

Odgovor: Prva stopnja naj bi dajala predvsem učiteljski kader za osemletke, druga pa za višje in srednje šole. Posebno skrb je treba posvetiti proučevanju možnosti za zdravstveno in za produkcijsko rekreacijo.

NATEČAJ

Ideološko-kulturna komisija pri Univerzitetnem odboru ZSJ pripravlja reorganizacijo kulturnih skupin pri Univerzitetnem odboru v enotno kulturno umetniško društvo. Univerzitetni odbor razpisuje natečaj za novo ime tega kulturno-umetniškega društva.

Pogoji: novo ime mora obsegati samo eno besedo, ne sme biti ime kakšne legendarne osebnosti, mora biti simbolično in mora adekvatno ponazarjati delo novega kulturno-umetniškega društva.

Univerzitetni odbor razpisuje za najboljšo novo ime nagrade v vrednosti

10.000 dinarjev

Rok za pošiljanje predlogov za novo ime je do 10. aprila 1960. Predloge pošiljajte pod oznako »Nagradni natečaj« na Univerzitetni odbor, Poljanca 6.

Koledar predavanj v prvi polovici aprila

Vsa predavanja so ob 20. uri v menzi Študentskega naselja

Kolegij A

30. marec: dr. Vincenc Malovrh: Gospodarski in družbeni problemi sodobne Afrike

1. april: Jelko Zagar: Socialna demokracija v zapadnoevropskih deželah s posebnim oziranjem na SPD

5. april: Marjan Osolinik: Sodobna Indija

7. april: Sonja Dapčević: Kitaljska

11. april: Dr. Aleš Bebler: Problemi družbenega in političnega razvoja Afrike

13. april: Marija Vlišan: Sodobni razvoj azijskih dežel

15. april: Branko Pribečević: Programatična kriza zapadnoevropskih socialnih demokracij.

Janez Stanovnik o vlogi nerazvitenih dežel

Kolegij B

4. in 6. april ob 20. uri v menzi ŠN: Boris Zilherl: Vloga inteligence v sodobni družbi.

7. in 8. april ob 20. uri v kavarni ŠN: dr. Ivo Toličič: Osebnost in družba v socializmu.

4., 5., 7. in 8. aprila v dvorani Doma študentov: ing. Jože Toman: Ideološko-politična politika FLRJ.

tribuna 8

Kolegij C

Vsa predavanja so v zbornični dvorani univerze ob 20. uri.

25., 28., 30. in 31. marca: Slavko Kremšek: Boj proti fašizmu in KPJ v ljudski revoluciji.

4. april: dr. Peter Kobe: ZKJ in njena današnja vloga.

6. april: Stane Markič: Aktualne naloge komunistov na univerzi.

8., 11. in 13. aprila: Boris Zilherl: Idejni temelji in aktualna idejna borba ZKJ.

Kolegij D

I. skupina

5. april: Dr. Jože Potrč: Etiška krščanstva.

7. april: Dr. Ivo Juvančič: Vatikan v obdobju od meščanskih revolucij do leta 1878.

11. april: Dr. Metod Mikuš: Vatikan in socializem.

13. in 15. april: Dr. Ljubo Bavcon: Vloga cerkve v evropskih mednarodno-političnih odnosih v letih od 1939 do 1957.

Predavanja za to skupino bodo v dvorani hišnega sveta nebotičnik Kidričeva 5.

II. skupina

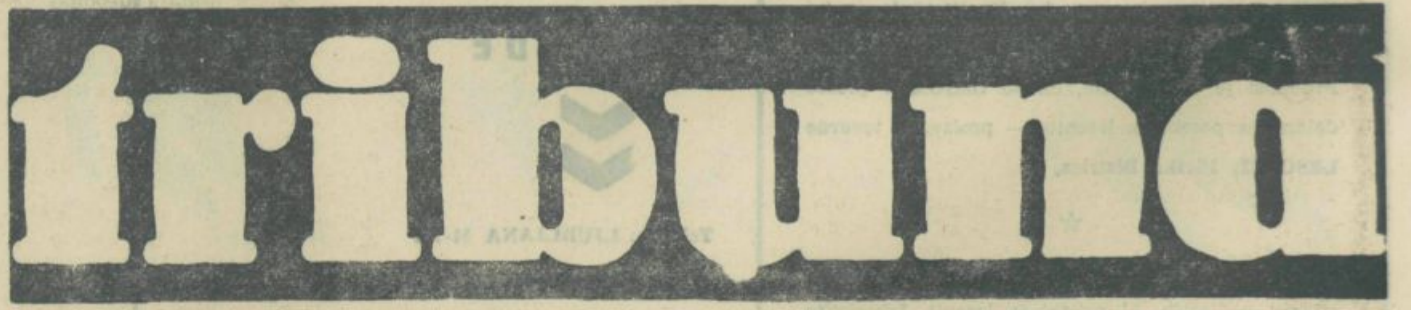
4. april: Dr. Jože Potrč: Etiška krščanstva.

6. april: Dr. Ivo Juvančič: Vatikan v obdobju od meščanskih revolucij do leta 1878.

8. april: Dr. Metod Mikuš: Vatikan in socializem.

12. in 14. april: Dr. Ljubo Bavcon: Vloga cerkve v mednarodno-političnih odnosih v letih 1939-1957.

Predavanja za to skupino bodo v menzi Študentskega naselja.

6. DECEMBRA 1959 JE IZšla PRVA številka našega GLASILA KOT NASLEDNIK »STUDENTSKEGA LISTA«. TA JE IZHAJAL OD 20. MARCA 1949. UREJALI SO GA: FRANC AMBROZIČ, DABO BRATOS, RUDI MAHFOGA, MILOŠ KOBE, MILAN STARIN IN MILOŠ MELNIK, KI JE TUDI UREDNIK PRVEGA LETNIKA »TRIBUNA«. PRVI LETNIK OBSEGAL 9 številčk - ZADNJO UREDI STANE SAKSIDA - KI IZHAJA ŠTRINAJSTDEVENO. NASLEDNJI LETNIK UREJUJE BORIS MIKOS IMA 4 številčke. LETA 1953 PREVZEMA Z 10. številčko PRIMOŽ KOPEK IZ 12 številčk. OD ČETIRTEGA LETNIKA DALJE IZHAJA 1. ASOPIS V 20. številkah NA LETO. BOGDAN PLEŠA UREJUJE LIST OD 17. številčke. IV. LETNIKA DO 16. številčke V. LETNIKA. KO GA ZEMAJA JANKO POPOVIČ IN UREJUJE LIST DO 3. številčke. IX. LETNIKA DUSAN VOGLAR JE UREDNIK DO 3. številčke X. LETNIKA.